

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ

આર/ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૩૮૧૨/૨૦૨૫

[આર/એફએ/૩૮૧૨/૨૦૨૫ માં તારીખ ૧૭/૦૨/૨૦૨૬ ના હુકમની સ્પીકિંગ ટુ

મિનિટ્સની નોંધ પર]

=====

મયૂરીબેન તે સંદીપકુમાર પંચાલ ની પત્ની તે દિનેશચંદ્ર પંચાલ ની પુત્રી

વિરુદ્ધ

સંદીપકુમાર બાલમુકેશ પંચાલ

=====

ઉપસ્થિતિ:

અપીલકર્તા(ઓ) નં. ૧ તરફે વકીલ શ્રી નિસર્ગ એન. જૈન (૮૮૦૭)

પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૧ તરફે વકીલ સુશ્રી તસ્નીમ એ. ઝબુઆવાલા (૧૦૭૫૬)

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ સુશ્રી સંગીતા કે. વિષેન

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ સુશ્રી નિશા એમ. ઠાકોર

તારીખ : ૧૯/૦૬/૨૦૨૬

મૌખિક હુકમ

(માનનીય ન્યાયમૂર્તિ સુશ્રી સંગીતા કે. વિષેન મારફત)

વિદ્વાન વકીલ શ્રી નિસર્ગ શાહ જણાવે છે કે તેઓ સામાવાળા તરફે અગાઉથી જ હાજર થયેલા છે; જોકે, તેમનું નામ દર્શાવેલ નથી. રજિસ્ટ્રીને સામાવાળા તરફે ઉપસ્થિત રહેતા વિદ્વાન વકીલ શ્રી નિસર્ગ શાહનું નામ દર્શાવવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવે છે.

૨. શીર્ષકવાળી સ્પીકિંગ ટુ મિનિટ્સની નોંધ એવી વિનંતી સાથે દાખલ કરવામાં આવી છે કે તારીખ ૧૭.૦૨.૨૦૨૬ ના ચુકાદાના ફકરા ૨૮ (૧) અને ૨૮ (૨) માં નિર્દેશિત કરવામાં આવેલા એવોર્ડ/ભરણપોષણ/ખર્ચ ઉપરાંત અપીલકર્તા – પત્નીને રૂ. ૫૦,૦૦૦/- નો ખર્ચ ચૂકવવામાં આવે તે સ્પષ્ટ કરવામાં આવે. તેવી જ રીતે, ચુકાદાના ફકરા ૨૮ (૩) માં સમાવિષ્ટ નિર્દેશ માટે, એવી વિનંતી કરવામાં આવી છે કે તે ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ અરજી દાખલ કરવામાં આવી તે તારીખથી અમલમાં આવશે અને ચુકાદાની તારીખ

એટલે કે ૧૭.૦૨.૨૦૨૬ થી નહીં.

૩. વિદ્વાન વકીલ શ્રી નિસર્ગ શાહ દ્વારા, શરૂઆતમાં જ રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે ચુકાદાના ફરરા ૨૮ (૧) અને ૨૮ (૨) માં સમાવિષ્ટ નિર્દેશો મુજબની રકમ અગાઉથી જ ચૂકવી દેવામાં આવી છે. વધુમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે ચુકાદાના ફરરા ૨૮ માં જણાવ્યા મુજબ સામાવાળા – પતિ દ્વારા અપીલકર્તા – પત્નીને ચૂકવવાની થતી રૂ. ૫૦,૦૦૦/- ની ખર્ચની રકમ આજથી બે અઠવાડિયાના સમયગાળામાં જમા કરાવવામાં આવશે.

૪. અપીલકર્તા તરફે વિદ્વાન વકીલ શ્રી નિસર્ગ જૈન જણાવે છે કે અપીલકર્તાના અધિકારો અને દલીલોને કોઈ પૂર્વગ્રહ રાખ્યા વિના, હાલની સ્પીકિંગ ટુ મિનિટ્સની નોંધના ફરરા ૨ માં કરવામાં આવેલી વિનંતી પર ભાર મૂકવામાં આવતો નથી.

૫. ઉપર્યુક્ત બાબતને ધ્યાને લેતાં, કોઈ વિશેષ હુકમો કરવાની આવશ્યકતા રહેતી નથી અને તેથી, સ્પીકિંગ ટુ મિનિટ્સ માટેની નોંધનો તે મુજબ નિકાલ કરવામાં આવે છે.

(સંગીતા કે. વિષેન, ન્યાયમૂર્તિ)

(નિશા એમ. ઠાકોર, ન્યાયમૂર્તિ)

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ

આર/ફર્ટ અપીલ નં. ૩૮૧૨/૨૦૨૫

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ સુશ્રી સંગીતા કે. વિષેન

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ સુશ્રી નિશા એમ. ઠાકોર

=====

રિપોર્ટિંગ માટે મંજૂર	હા	ના
-----------------------	----	----

=====

મયૂરીબેન તે સંદીપકુમાર પંચાલ ની પત્ની તે દિનેશચંદ્ર પંચાલ ની પુત્રી

વિરુદ્ધ

સંદીપકુમાર બાલમુકેશ પંચાલ

ઉપસ્થિતિ:

અપીલકર્તા(ઓ) નં. ૧ તરફે વકીલ શ્રી નિસર્ગ એન. જૈન (૮૮૦૭)

પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૧ તરફે વકીલ શ્રી એ.એ. ઝબુઆવાલા વિથ વકીલ શ્રી

એ.એમ. પઠાણ વિથ વકીલ સુશ્રી તરનીમ એ. ઝબુઆવાલા (૧૦૭૫૬)

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ સુશ્રી સંગીતા કે. વિષેન

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ સુશ્રી નિશા એમ. ઠાકોર

તારીખ : ૧૭/૦૨/૨૦૨૬

મૌખિક ચુકાદો

(માનનીય ન્યાયમૂર્તિ સુશ્રી સંગીતા કે. વિષેન મારફત)

શીર્ષકવાળી અપીલ ફેમિલી કોર્ટ, ઝાલોદ દ્વારા ફેમિલી સ્યુટ નં. ૦૨/૨૦૨૪ માં આંક ૫૭ નીચે પસાર કરવામાં આવેલા તારીખ ૨૬.૦૮.૨૦૨૫ ના હુકમ સામે દાખલ કરવામાં આવેલ છે, કે જે હિન્દુ મેરેજ એક્ટ, ૧૯૫૫ (જે હવે પછી “૧૯૫૫ નો અધિનિયમ” તરીકે ઉલ્લેખિત છે) ની કલમ ૨૪ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવેલ છે જેમાં, અપીલકર્તા-પત્નીએ, પોતાના માટે રૂ. ૩૦,૦૦૦/- અને પુત્રી માટે રૂ. ૨૦,૦૦૦/- ના માસિક ભરણપોષણની અરજ કરેલ છે. અપીલકર્તા-પત્નીએ પ્રત્યેક મુલાકાત માટે રૂ. ૫૦૦૦/- ના પરિવહન ભથ્થાની પણ અરજ કરેલ છે. આ સદર અરજી છે, જેનો તારીખ ૨૬.૦૮.૨૦૨૫ ના વાદગ્રસ્ત હુકમ દ્વારા મુખ્યત્વે બે કારણોસર નિકાલ કરવામાં આવ્યો છે; પ્રથમ તો એ કે, ઇન્ડિયન એવિડન્સ એક્ટ, ૧૮૭૨ (જે હવે પછી “૧૮૭૨ નો અધિનિયમ” તરીકે ઉલ્લેખિત છે) ની કલમ ૧૦૬ ની જોગવાઈને ધ્યાને લેતાં, આવક સાબિત કરવાનો બોજો અપીલકર્તા પર છે અને તેણીએ રેકર્ડ પર કોઈ

પ્રતીતિકારક અને વિશ્વસનીય પુરાવો રજૂ કરેલ નથી; અને બીજું એ કે, અપીલકર્તાએ ભરણપોષણ માટે ભારતીય નાગરિક સુરક્ષા સંહિતા, ૨૦૨૩ (જે હવે પછી “બીએનએસએસ, ૨૦૨૩” તરીકે ઉલ્લેખિત છે) ની કલમ ૧૪૪(૨) હેઠળ ક્રિમિનલ મિસ. એપ્લિકેશન નં. ૧૫/૨૦૨૫ દાખલ કરેલ છે અને તે પેટિંગ છે. તેથી, પૂર્વોક્ત મુજબ, વાદગ્રસ્ત હુકમથી વ્યથિત થઈને, શીર્ષકવાળી અપીલ કરવામાં આવેલ છે.

૨. સંબંધિત પક્ષકારો તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલોની સંમતિથી, શીર્ષકવાળી અપીલ આખરી નિકાલ માટે હાથ પર લેવામાં આવે છે. પેપર-બુક સહિત રેકર્ડ પરના દસ્તાવેજોનું અવલોકન અને વિચારણા કરવામાં આવી.

૩. અપીલકર્તા તરફે વિદ્વાન વકીલ શ્રી નિસર્ગ જૈને રજૂઆત કરી હતી કે ભરણપોષણની માંગણી કરતી અરજીમાં, અપીલકર્તાએ સ્પષ્ટ નિવેદન આપેલ છે કે સામાવાળા – પતિ સોના અને ચાંદીના વ્યવસાય સાથે સંકળાયેલા છે અને વાર્ષિક રૂ. ૨૦ લાખ કમાય છે. આ ઉપરાંત, સામાવાળા અને તેમના પરિવારના સભ્યો પાસે જમીનના વિશાળ પ્લોટ; ફાર્મહાઉસ છે અને તેમાંથી વાર્ષિક રૂ. ૧૦ લાખની કમાણી થાય છે. અપીલકર્તાનો એવો કેસ છે કે સામાવાળા વાર્ષિક રૂ. ૨૫ થી રૂ. ૩૦ લાખ અને માસિક રૂ. ૨,૧૦,૦૦૦/- કમાય છે. અપીલકર્તાએ એ પણ ધ્યાન દોર્યું છે કે તેણીને ૪ વર્ષની પુત્રી છે અને તેના જન્મથી માંડીને સમગ્ર સમય

દરમિયાન સામાવાળાએ કોઈ સંભાળ લીધી નથી. અપીલકર્તા બેરોજગાર હોવાથી, તેણી માટે પોતાનું અને પુત્રીનું ભરણપોષણ કરવું મુશ્કેલ છે. પતિના જીવનધોરણને ધ્યાનમાં રાખીને, ભરણપોષણ પેટે રૂ. ૫૦,૦૦૦/- ની રકમનો દાવો કરવામાં આવ્યો છે, સાથે એવી ફરિયાદ પણ છે કે અપીલકર્તાને મધ્યપ્રદેશથી ગુજરાત મુસાફરી કરતી વખતે પરિવહન પેટે ખર્ચ કરવો પડે છે.

૩.૧ વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સદર અરજીનો વિરોધ કરતી વખતે સામાવાળા – પતિએ જવાબ, આંક ૬૩ દાખલ કરેલ છે. અરજીમાં કરવામાં આવેલા તમામ કથનોનો સાદી રીતે ઇનકાર કરવામાં આવ્યો છે અને ફક્ત ૧૦ માં એવું વલણ લેવામાં આવ્યું છે કે તેઓ તેમના પિતાને વ્યવસાયમાં મદદ કરી રહ્યા છે અને તેમની પાસે કોઈ સ્વતંત્ર આવક નથી. અપીલકર્તા – પત્નીના દાવાને તે વધુ પડતો અને કોઈપણ પુરાવા વિનાનો હોવાના કારણોસર ફગાવી દેવામાં આવ્યો છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સામાવાળા – પતિએ જાણીજોઈને અને ઇરાદાપૂર્વક પોતાના વ્યવસાય વિશે તેઓ તેમના પિતાને મદદ કરી રહ્યા છે તે સિવાય કશું પણ દર્શાવ્યું નથી.

૩.૨ વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સુપ્રીમ કોર્ટના (૨૦૨૧) ૨ એસ.સી.સી. ૩૨૪ માં નોંધાયેલા રજનીશ પિ. નેહા ના કેસના ચુકાદાના સંદર્ભમાં, સામાવાળાએ સોગંદનામું દાખલ કરેલ છે. તેનું માત્ર વાંચન જ

સૂચવે છે કે તેમની આવક દર્શાવતી કોઈપણ કૉલમમાં કોઈ વિગતો દર્શાવવામાં આવી નથી. ભરણપોષણની કાર્યવાહી અંગે, કૉલમ બી માં કોઈ વિગતો દર્શાવવામાં આવી નથી. એ આશ્ચર્યજનક અને આઘાતજનક છે કે આશ્રિતોને લગતી કૉલમ સી માં આપવામાં આવેલી વિગત ૬ વર્ષની વયના દત્તક પુત્ર વિશે છે, જોકે, દત્તક લેવાની પ્રક્રિયા એકપક્ષીય છે અને પત્નીની સંમતિ અને જાણ વગર કરવામાં આવેલી હોવાથી તે ગેરકાયદેસર બને છે, કારણ કે જો પત્ની જીવિત હોય, તો તેણીની સંમતિ આવશ્યક છે. એ વધુ આઘાતજનક છે કે તે જ કૉલમમાં, સામાવાળા – પતિએ પત્ની અને તેમની પુત્રી વિશે કશું દર્શાવ્યું નથી. માતા-પિતાની વાત તો દૂર રહી અને એ સ્પષ્ટ છે કે દત્તક પુત્ર સિવાય, સામાવાળા – પતિ પાસે ભરણપોષણ કરવા માટે અન્ય કોઈ આશ્રિતો નથી. તેથી, સામાવાળાની એકમાત્ર જવાબદારી પત્ની અને પુત્રીનું ભરણપોષણ કરવાની રહેશે.

૩.૩ એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે કૉલમ ઈ માં પણ આવી જ સમાન માહિતી આપવામાં આવી છે. વધુમાં રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે કૉલમ એફ માં પક્ષકારે સોગંદ પર આવક દર્શાવવાની જરૂર હોય છે અને તેને ખાલી રાખવામાં આવેલ છે. સામાવાળાએ કોઈ વિગતો પૂરી પાડી નથી, જે પિતાને તેઓ મદદ કરી રહ્યા છે તેમની વિગતો પણ આપી નથી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જવાબમાં, ફક્ત ૧૦ માં, સામાવાળા દ્વારા સ્પષ્ટ વલણ લેવામાં આવ્યું છે કે તેઓ તેમના પિતાને મદદ કરી રહ્યા છે,

તો તે અનુરૂપ વિગતો કૉલમ એફ માં દર્શાવવી જોઈતી હતી. જરૂરી કૉલમમાં આવશ્યક માહિતી જાહેર ન કરવી, તે સામાવાળા – પતિ તરફે માહિતી છુપાવવા સિવાય બીજું કંઈ નથી. આગળ એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે પિતાને મદદ કરવાનું સામાવાળાનું વલણ એ હકીકતને ધ્યાનમાં લેતાં પણ અવિશ્વસનીય છે કે કૉલમ જી, અર્થાત્ જંગમ અને સ્થાવર મિલકતો ધરાવવા અંગે, સામાવાળા – પતિએ તેમના નામે બે દુકાનો ધરાવતા હોવાનું દર્શાવ્યું છે. કૉલમ જી અને એચ પણ વિરોધાભાસ દર્શાવે છે, કારણ કે કૉલમ જી માં, સામાવાળાએ વર્ષ ૨૦૨૫ માં તેમની માતા પાસેથી તેમના દ્વારા ખરીદવામાં આવેલી બે દુકાનો ધરાવતા હોવાનું સૂચવ્યું છે. જ્યારે કૉલમ એચ માં દર્શાવેલ વિગત એ છે કે વર્ષ ૨૦૨૧ માં તેમની માતા પાસેથી રૂ. ૧૦ લાખની લોન લઈને દુકાનો ખરીદવામાં આવી હતી. તેથી, સોગંદનામામાં સ્પષ્ટપણે વિરોધાભાસ છે. આગળ એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે આંક ૬૩ ના જવાબમાં સામાવાળા દ્વારા જણાવવામાં આવ્યું છે કે વાર્ષિક માત્ર રૂ. ૭૦,૦૦૦/- ની આવક છે, જ્યારે કૉલમ એચ માં તેમણે એવો ખુલાસો રજૂ કર્યો છે કે તેઓ તેમની માતાને દર મહિને રૂ. ૧૫,૦૦૦/- ચૂકવી રહ્યા છે. તેથી, આ હકીકતો સામાવાળાના વલણની અસત્યતાને છતી કરે છે.

૩.૪ તેવી જ રીતે, સોગંદનામાની કૉલમ આઈ માં, તેને શૂન્ય (નિલ) છોડી દેવામાં આવી છે અને અપેક્ષિત વિગતો આપવામાં આવી નથી. એવો દાવો

કરવામાં આવ્યો છે કે ત્રણ બેંક ખાતાઓ પૈકી, એક નિષ્ક્રિય છે અને બે ખાતાઓ સક્રિય છે, જોકે, કૉલમ આઈ માં કંઈપણ જાહેર કરવામાં આવ્યું નથી. તેથી, સામાવાળા – પતિ દ્વારા સંપૂર્ણ સોગંદનામું યોગ્ય અને સાચી વિગતો દર્શાવ્યા વિના દાખલ કરવામાં આવ્યું છે.

૩.૫ પેપર બુક તરફ ધ્યાન દોરતાં, વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સામાવાળાના નામે ત્રણ પોલિસીઓ છે; એક, વર્ષ ૨૦૧૨ ની રૂ. ૨ લાખની વીમા રકમ માટે; બીજી, વર્ષ ૨૦૨૨ ની રૂ. ૧૫ લાખની વીમા રકમ માટે; અને ત્રીજી, ફરીથી વર્ષ ૨૦૨૨ ની રૂ. ૧૦ લાખની વીમા રકમ માટે. રસપ્રદ વાત એ છે કે, સામાવાળા – પતિના નામે ખરીદવામાં આવેલી તમામ પોલિસીઓ માટે, નોમિની તેમની માતા છે. રકમને ધ્યાનમાં લેતાં, એ માનવું મુશ્કેલ છે કે સામાવાળા તેમના પિતાને મદદ કરી રહ્યા છે અને કંઈ કમાતા નથી, કારણ કે પોલિસીઓ રૂ. ૫ લાખથી ઓછી નથી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સામૂહિક રીતે, તમામ પોલિસીઓ રૂ. ૨૫ લાખથી વધુની છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે રસીદ ઉપરાંત, સામાવાળાએ શેરોમાં પણ રોકાણ કર્યું છે અને વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫ ની આવક રૂ. ૭ લાખથી વધુ છે. એ પણ રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે પ્રકરણ ૬-એ હેઠળ જરૂરી કપાત માત્ર ત્યારે જ ઉપલબ્ધ થાય જો વ્યક્તિ વ્યવસાયમાં સંકળાયેલી હોય. હાથ પરની રોકડ રકમનો આંકડો પણ વર્ષ દર વર્ષે બદલાય છે. જોકે એવો દાવો કરવામાં આવ્યો છે

કે હાથ પરની રોકડ રકમ પત્નીને આપવાના હેતુ માટે હતી, પરંતુ વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪, ૨૦૨૪-૨૫ અને ૨૦૨૫-૨૬ ના તમામ સંબંધિત વર્ષોમાં તફાવતને ધ્યાને લેતાં તે સાચું નથી.

૩.૬ વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વર્ષ ૨૦૨૫-૨૬ નું સામાવાળાનું ઇનકમ ટેક્સ રિટર્ન રૂ. ૫,૯૩,૪૮૦/- દર્શાવેલ છે; હાથ પરની રોકડ રકમ રૂ. ૧૨,૯૫,૬૭૦/- છે; સ્ટોક/ઇન્વેન્ટરીઝની કૉલમ સામે પણ દર્શાવેલ રકમ રૂ. ૧૭,૬૯,૫૬૫/- ની છે. આકારણી વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫ ના ઇનકમ ટેક્સ રિટર્નમાં, આવક રૂ. ૭,૦૩,૭૬૦/- દર્શાવવામાં આવી છે; અન્ય સ્ત્રોતોમાંથી આવકના શીર્ષક હેઠળ પણ સામાવાળાને વ્યાજ અને ડિવિડન્ડ મળેલ છે. વ્યવસાયની નાણાકીય વિગતોની કૉલમ સામે, હાથ પર રોકડ રકમ સામે રૂ. ૩,૦૩,૯૮૪/- દર્શાવેલ છે અને સ્ટોક/ઇન્વેન્ટરીઝ સામે રૂ. ૧૫,૫૬,૪૪૫/- ની રકમ દર્શાવેલ છે. આકારણી વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ માટે, સામાવાળાની દર્શાવેલી આવક રૂ. ૪,૯૦,૮૭૦/- છે. તદુપરાંત, સામાવાળાએ બી.એસ. જવેલર્સના ઇનકમ ટેક્સ એક્ટ, ૧૯૬૧ ની કલમ ૪૪એબી હેઠળ રૂ. ૫,૭૯,૬૫૨/- ની હદ સુધી નફો દર્શાવ્યો છે અને બચત ખાતાની થાપણો પર કપાત અને વ્યાજનો દાવો પણ કર્યો છે જે રકમ પણ ઊંચી બાજુએ છે. હાથ પર દર્શાવેલ રોકડ રકમ રૂ. ૧૦,૪૧,૬૭૫/- ની છે, અને ઇન્વેન્ટરીઝ સામે દર્શાવેલ રકમ રૂ. ૧૩,૩૪,૨૯૦/- ની છે. ઇનકમ ટેક્સ રિટર્ન હેઠળ આપવામાં આવેલી

માહિતી સૂચવે છે કે સામાવાળા સારી કમાણી કરી રહ્યા છે અને તેઓ વ્યવસાયમાં માત્ર તેમના પિતાને મદદ કરી રહ્યા છે તે માનવું મુશ્કેલ છે.

૩.૭ આગળ એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે રેકર્ડ મુજબ, સર્વે નં. ૨૭૮ માં આવેલી ૮૬.૧૯ ચોરસ મીટર ક્ષેત્રફળ ધરાવતી દુકાન અને સર્વે નં. ૨૭૮ પૈકી ૨ માં આવેલી ૬૩.૩૮ ચોરસ મીટર ક્ષેત્રફળ ધરાવતી દુકાન સામાવાળાના નામે છે. તેવી જ રીતે, સર્વે નં. ૨૭૭ પૈકી ૧ ની ૪૦૦૦ ચોરસ મીટર ક્ષેત્રફળ ધરાવતી જૂની શરતની જમીનનો વિશાળ ટુકડો અને જમીનનો એક નાનો ભાગ સર્વે નં. ૨૪૦/૧ પૈકી ૩૮ ની જમીન પણ માતા ધરાવે છે, અને સામાવાળાના પિતાના નામે, સર્વે નં. ૨૪૦/૧ પૈકી ૧૮ ની ૧૬,૯૪૬ ચોરસ મીટર ક્ષેત્રફળ ધરાવતી જૂની શરતની જમીનનો મોટો ટુકડો છે. સર્વે નં. ૨૦/૨ માં, માતા ૧૩૯૬.૪૬ ચોરસ મીટર બિનખેતી (એન.એ.) જમીન ધરાવે છે. તેથી, માતા-પિતા અને સામાવાળા દ્વારા ધરાવવામાં આવેલી જમીનોને ધ્યાનમાં લેતાં, સામાવાળા દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલી એવી થિયરી કે તેઓ નજીવી આવક મેળવે છે, તે માનવી મુશ્કેલ છે.

૩.૮ આ અદાલતનું ધ્યાન રેકર્ડ પરના ફોટોગ્રાફ્સ તરફ દોરતાં, એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સામાવાળાના પિતા દ્વારા રૂ. ૩૭,૯૨,૩૫૬/- ની ફોર્ચ્યુનર લક્ઝરી કાર ખરીદવામાં આવી છે. સામાવાળાએ સોશિયલ મીડિયા પર ફોર્ચ્યુનર કાર સાથેના ફોટોગ્રાફ્સ અપલોડ કર્યા છે અને જે

સ્ત્રી જોવા મળે છે તે મિત્ર કે પિતરાઈ બહેન નથી પરંતુ અપીલકર્તાની માહિતી મુજબ, સામાવાળાની બીજી પત્ની છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સોગંદનામામાં ૬ વર્ષની વયના બાળકના દત્તક અંગે દર્શાવેલ વિગતો તે સ્ત્રીના બાળકની છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે છૂટાછેડાના આખરી હુકમની રાહ જોયા વિના, નિર્વિવાદપણે સામાવાળાએ બીજા લગ્ન કર્યા છે અને પુત્રને દત્તક લીધો છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ૧૯૫૫ ના અધિનિયમની કલમ ૧૩ હેઠળની અરજી પેર્સિંગ હોવા છતાં, સામાવાળાએ સમાજના શ્રી સમસ્ત પંચાલ સેવા કેન્દ્ર, વડોદરા દ્વારા તારીખ ૦૫.૦૩.૨૦૨૩ ના રોજ પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવેલા લગ્ન માટે પોતાનું નામ નોંધાવ્યું હતું. વ્યવસાય અને માસિક આવકની કૉલમમાં આપવામાં આવેલી વિગતો “જવેલરી શોપ” અને “વાર્ષિક રૂ. ૫,૦૦,૦૦૦/-” છે અને આઘાતજનક રીતે, સામાવાળાએ પોતાની સ્થિતિ છૂટાછેડા લીધેલ (ડિવોર્સી) તરીકે દર્શાવી છે.

- ૩.૯ વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે બીજી તરફ જો કોઈ અપીલકર્તા – પત્નીની સ્થિતિનો વિચાર કરે, તો તે દયનીય છે. સામાવાળાની અરજીમાં, અપીલકર્તાને ગૃહિણી તરીકે દર્શાવવામાં આવી છે, જે એચ.એમ.પી. સ્યુટ નં. ૦૩/૨૦૨૩ ના કોઝ-ટાઈટલ પરથી સ્પષ્ટ થાય છે. અપીલકર્તા તેણીના ભાઈના ઘરે રહી રહી છે, જે ફકરા (એ)(જ) માં આપવામાં આવેલી વિગતો પરથી સ્પષ્ટ છે. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં

આવે છે કે કૉલમ ઈ માં, તેણીએ પુત્રીની વિગતો દર્શાવી છે. તેણીએ પોતાના વિશે પણ વધુ માહિતી પૂરી પાડી છે અને તેણી બેરોજગાર છે તે કારણસર કે તેણીએ પુત્રીની સંભાળ રાખવા માટે ત્યાં હાજર રહેવું પડે છે, જે માંડ ચાર વર્ષની વયની છે. તેણી બેરોજગાર હોવાની હકીકત તેણીના બેંક સ્ટેટમેન્ટ દ્વારા સમર્થિત થાય છે જે અત્યંત નબળી સ્થિતિ દર્શાવે છે. બેંક સ્ટેટમેન્ટમાં દર્શાવેલ રકમ કાં તો તેણીના ભાઈ તરફથી અથવા તેણીના પરિવારના સભ્યો તરફથી મળેલી છે. પરંતુ તેણીને પગાર અથવા કોઈપણ આવકની સુસંગત અને સતત પ્રાપ્તિ થતી નથી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તેણીના બેંક સ્ટેટમેન્ટમાં દર્શાવેલી રકમ માંડ રૂ. ૧,૦૦૦/- અથવા વધુમાં વધુ રૂ. ૫,૦૦૦/- છે. કોઈપણ સંજોગોમાં, દર્શાવેલ રકમ રૂ. ૫૦,૦૦૦/- થી વધુ નથી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે એ સારું છે કે અપીલકર્તા – પત્ની બી.ડી.એસ. ની પદવી ધરાવે છે; જોકે, લગ્ન પછી, તેણીને સાસરિયાઓ દ્વારા પ્રેક્ટિસ બંધ કરવાની ફરજ પાડવામાં આવી હતી અને તેણીએ પ્રેક્ટિસ બંધ કરી દીધી હતી. અપીલકર્તાએ પ્રેક્ટિસ કરતી હોવાનો સ્પષ્ટ ઇનકાર કર્યો છે અને સામાવાળા દ્વારા પણ એવો કોઈ કેસ કરવામાં આવ્યો નથી કે પત્ની પ્રેક્ટિસ કરી રહી છે અને કમાણી કરી રહી છે.

૩.૧૦ તેથી, એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે અપીલકર્તા – પત્ની, ૧૯૫૫ ના અધિનિયમની કલમ ૨૪ હેઠળ ભરણપોષણ મેળવવા માટે હકદાર છે.

એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે બીએનએસએસ, ૨૦૨૩ ની કલમ ૧૪૪ હેઠળની અરજી પેઝિંગ હોવાની હકીકત, ૧૯૫૫ ના અધિનિયમની કલમ ૨૪ હેઠળ ભરણપોષણ નામંજૂર કરવાનું કારણ બની શકે નહીં. કલમ ૨૪ હેઠળની અરજી, સ્વતંત્ર કાર્યવાહી છે અને બીએનએસએસ, ૨૦૨૩ ની કલમ ૧૪૪ હેઠળની કાર્યવાહી કરતાં અલગ છે. સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા ઠરાવવામાં આવેલ કાયદો સ્પષ્ટ છે કે પત્ની પ્રોટેક્શન ઓફ વિમેન ફ્રોમ ડોમેસ્ટિક વાયોલન્સ એક્ટ, ૨૦૦૫ (જે હવે પછી “૨૦૦૫ નો અધિનિયમ” તરીકે ઉલ્લેખિત છે), કોડ ઓફ ક્રિમિનલ પ્રોસિજર, ૧૯૭૩ (જે હવે પછી “કોડ” તરીકે ઉલ્લેખિત છે) ની કલમ ૧૨૫ હેઠળ અથવા ૧૯૫૫ ના અધિનિયમ હેઠળ ભરણપોષણનો દાવો કરી શકે છે, પરંતુ ત્યારબાદ તે કોઈપણ કાર્યવાહીમાં અથવા ફેમિલી કોર્ટ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા હુકમમાં એડજસ્ટ (સરભર) કરવાની રહે છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે બીએનએસએસ, ૨૦૨૩ ની કલમ ૧૪૪ હેઠળની કાર્યવાહી આધાર બની શકી ન હોત કારણ કે ભરણપોષણનો કોઈ વચગાળાનો હુકમ પસાર થયેલ નથી, આખરી હુકમ તો દૂર રહ્યો, કારણ કે સદર અરજી પેઝિંગ છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે નીચેની અદાલત માટે ૧૯૫૫ ના અધિનિયમની કલમ ૨૪ હેઠળ ભરણપોષણનો ઇનકાર કરવો અસ્વીકાર્ય હતો, વિશેષ કરીને જ્યારે રેકર્ડ પર ઉપલબ્ધ તમામ પુરાવાઓએ જજને ભરણપોષણ મંજૂર કરવા સક્ષમ

બનાવ્યા હોત.

૩.૧૧ સોગંદનામું દાખલ કરવાના સંબંધમાં રજનીશ વિ. નેહા (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં આપવામાં આવેલા ચુકાદા પર આધાર રાખવામાં આવે છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સુપ્રીમ કોર્ટે વિગતવાર માર્ગદર્શિકા નક્કી કરેલ છે અને ભરણપોષણની કાર્યવાહીમાં અસ્કયામતો અને જવાબદારીઓ જાહેર કરતું સોગંદનામું દાખલ કરવું જરૂરી છે. પક્ષકારો સાચી, ચોક્કસ અને તમામ માહિતી જાહેર કરતાં સોગંદનામા દાખલ કરે તેવી અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે. સુપ્રીમ કોર્ટે એવી ચેતવણી પણ આપી છે કે ભરણપોષણ માટેની અરજીમાં કરવામાં આવેલા કથનો અને દાખલ કરવામાં આવેલા જવાબો જવાબદાર કથનો હોવા જોઈએ અને જો ખોટા નિવેદનો અને ગેરમાર્ગે દોરતી રજૂઆતો કરવામાં આવે, તો અદાલત કોડની કલમ ૩૪૦ હેઠળ અને અદાલતના તિસ્કાર માટે કાર્યવાહી શરૂ કરવા વિચારણા કરી શકે છે. હાલના કેસમાં, સામાવાળા – પતિ દ્વારા જવાબમાં આપવામાં આવેલી વિગતો અને સોગંદનામાની વિગતો તદ્દન વિરોધાભાસી છે. આ ઉપરાંત, કૉલમ ખાલી રાખીને કોઈ વિગતો આપવામાં આવી નથી. માત્ર દસ્તાવેજો રજૂ કરવા પૂરતા નથી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે અપીલકર્તા કમાતી નથી, કોઈ કારણો કે તારણો આપવામાં આવ્યા નથી અને સામાવાળા – પતિએ તેને પડકારેલ નથી અને તેથી, હવે સામાવાળા – પતિ માટે ફરી જઈને અપીલકર્તાની

આવકના પાસાને પડકારવો અસ્વીકાર્ય રહેશે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સ્થાપિત સિદ્ધાંતને ધ્યાને લેતાં, વાદગ્રસ્ત હુકમ કાયદેસર અમાન્ય ઠેરવી રદ કરવાને પાત્ર છે.

૪. બીજી તરફ, સામાવાળા – પતિ તરફે વિદ્વાન વકીલ શ્રી એ.એમ. પઠાણ સાથે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ શ્રી એ.એ. ઝબુઆવાલાએ, સોગંદનામા, આંક ૬૬ માં જે દર્શાવેલ છે તેની પુનઃ પુષ્ટિ કરતાં રજૂઆત કરી હતી કે સાચી અને સચોટ વિગતો પૂરી પાડવામાં આવી છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સોગંદનામું તારીખ ૨૬.૦૯.૨૦૨૫ ના રોજ દાખલ કરવામાં આવ્યું હતું અને તે જ દિવસે સામાવાળાએ બીએનએસએસ, ૨૦૨૩ ની કલમ ૧૪૪(૨) હેઠળની કાર્યવાહી, સામાવાળાના નામે ત્રણ પોલિસીઓ, વર્ષ ૨૦૧૮-૨૦૧૯, ૨૦૨૧-૨૦૨૨, ૨૦૨૨-૨૦૨૩ થી ૨૦૨૫-૨૦૨૬ ના ઈનકમ ટેક્સ રિટર્ન; સંબંધિત વર્ષોના બેંક સ્ટેટમેન્ટ અને અર્બન બેંકનું સ્ટેટમેન્ટ ધરાવતી દસ્તાવેજોની યાદી રજૂ કરી હતી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સામાવાળા ત્રણ બેંક ખાતાઓ ધરાવતા હતા અને હાલમાં માત્ર બે બેંક ખાતાઓ કાર્યરત છે અને એક બેંક ખાતું નિષ્ક્રિય છે.

૪.૧ વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે અપીલકર્તા – પત્નીએ બીએનએસએસ, ૨૦૨૩ ની કલમ ૧૪૪ ની જોગવાઈ હેઠળ ક્રિમિનલ મિસ. એપ્લિકેશન નં. ૧૫/૨૦૨૫ દાખલ કરી હોવા છતાં, તે જાહેર ન કરવાનો વિકલ્પ પસંદ કર્યો હતો અને તેથી સામાવાળા – પતિને તે રજૂ

કરવાની ફરજ પડી હતી અને તે રીતે સંદર્ભ આવ્યો છે અને તે આધારે અરજી નકારી કાઢવામાં આવી છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તમામ દસ્તાવેજો ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવ્યા હતા અને સોગંદનામાની વિગતો સાથે સરખામણી કરીને વાંચતાં, સામાવાળાએ કોઈપણ વિગતો છુપાવી છે તેમ કહેવું અયોગ્ય રહેશે. બધું જ ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવ્યું હતું અને તેથી એમ કહી શકાય નહીં કે સામાવાળા – પતિ તરફે માહિતી છુપાવવામાં આવી હતી. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે લક્ઝુરિયસ ફોર્ચ્યુનર કાર હાઈપોથીકેશન (લોન) પર ખરીદવામાં આવી છે, તેથી એમ કહી શકાય નહીં કે તે રોકડમાં કે સંપૂર્ણ ચુકવણી કરીને ખરીદવામાં આવી છે. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે કલમ ૨૪ ની અરજી દાખલ કરવામાં આવી છે અને સાથે સાથે, બીએનએસએસ, ૨૦૨૩ ની કલમ ૧૪૪ હેઠળની અરજી પણ દાખલ કરવામાં આવી છે અને સદર અરજી પેન્ડિંગ છે અને તેમાં પુરાવો લેવામાં આવશે અને સદર કાર્યવાહી યોગ્ય હકૂમતવાળી કાર્યવાહી છે. તેને ધ્યાને રાખીને, અદાલતે ભરણપોષણનો ઇનકાર કર્યો છે. જોકે, વિદ્વાન વકીલ શ્રી એ.એ. ઝબુઆવાલાએ વાજબી રીતે સ્વીકાર્યું છે કે બીએનએસએસ, ૨૦૨૩ ની કલમ ૧૪૪ હેઠળની અરજી પેન્ડિંગ હોવા છતાં કલમ ૨૪ હેઠળ ભરણપોષણ આપવા સામે કોઈ બાધ નથી.

૪.૨ વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે અપીલકર્તા – પત્ની બી.ડી.એસ.

ની પદવી ધરાવે છે અને સુશિક્ષિત છે, અને જ્યારે તેણી કમાતી હોય, ત્યારે અપીલકર્તા – પત્ની કોઈપણ ભરણપોષણનો દાવો કરી શકે નહીં. ૨૦૧૬ લો સ્યુટ (દિલ્હી) ૫૧૪૩ માં નોંધાયેલા રૂપાલી ગુપ્તા વિ. રજત ગુપ્તા ના કેસમાં દિલ્હી હાઈકોર્ટના ચુકાદા પર આધાર રાખવામાં આવે છે, જેમાં ૨૦૦૦ (૩) એમ.પી.એલ.જે. ૧૦૦ માં નોંધાયેલા મમતા જયસ્વાલ વિ. રાજેશ જયસ્વાલ ના કેસનો ઉલ્લેખ કરતાં એવું ઠરાવવામાં અને અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે કે જે પક્ષકાર ઓછા પ્રયત્નોથી તાત્કાલિક નોકરી મેળવવા માટે સુશિક્ષિત હોય તેની પાસેથી એવી અપેક્ષા રાખવામાં આવતી નથી કે તે નિષ્ક્રિય બેસી રહીને બીજા પક્ષકારના ખિસ્સામાંથી વચગાળાના ભરણપોષણના સ્વરૂપમાં રકમ પડાવીને તેને પરેશાન કરે. વધુમાં એવું ઠરાવવામાં અને અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે કે જ્યારે પત્ની શિક્ષિત હોય અને કમાતી હોય ત્યારે, તેણી પોતાની જાતને ભરણપોષણ મેળવવા માટે ગેરલાયક ઠેરવે છે.

૪.૩ ૨૦૨૩ લો સ્યુટ (દિલ્હી) ૩૦૧૧ માં નોંધાયેલા નિહારિકા ઘોષ ઉર્ફે નિહારિકા કુંડુ વિ. શંકર ઘોષ ના કેસમાં દિલ્હી હાઈકોર્ટના ચુકાદા પર પણ આધાર રાખવામાં આવે છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જો પત્ની સુશિક્ષિત હોય અને કમાણી કરવાની ક્ષમતા ધરાવતી હોય, તો તેણી ભરણપોષણનો દાવો કરી શકે નહીં તેવા સિદ્ધાંતને ધ્યાનમાં રાખીને, ફેમિલી કોર્ટ અરજી નામંજૂર કરવામાં કોઈ ભૂલ કરી નથી. તેથી, વાદગ્રસ્ત

હુકમ સંપૂર્ણપણે યોગ્ય છે અને કોઈ હસ્તક્ષેપની જરૂર નથી.

૫. સંક્ષિપ્ત પ્રત્યુત્તરમાં, અપીલકર્તા તરફે વિદ્વાન વકીલ શ્રી નિસર્ગ એન. જૈને રજૂઆત કરી હતી કે દિલ્લી હાઈકોર્ટના ટાંકવામાં આવેલા ચુકાદાઓ લાગુ પડતા નથી કારણ કે બંને કેસોમાં, પત્નીઓ કામ કરી રહી હતી અને કમાતી હતી અને તે તારણના આધારે અદાલતોએ ભરણપોષણ આપવાનો ઈનકાર કર્યો હતો. હાલના કેસમાં, અપીલકર્તા – પત્ની બેરોજગાર છે અને ચાર વર્ષની બાળકીની સંભાળ રાખવા માટે ઘેર રહેવું પડે છે. વધુમાં, સામાવાળા – પતિ દ્વારા એવો કોઈ કેસ કરવામાં આવ્યો નથી કે પત્ની કમાય છે. સોગંદનામામાં માહિતી છુપાવવા બાબતે, એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે માત્ર દસ્તાવેજો જોડી દેવાથી સોગંદનામાની આવશ્યકતા પૂર્ણ થતી નથી. જો સામાવાળા તેમના પિતા સાથે વ્યવસાયમાં જોડાયેલા હોય, તો ઓછામાં ઓછો રજનીશ વિ. નેહા (ઉપર મુજબ) ના કેસના ચુકાદા મુજબ દાખલ કરાયેલા સોગંદનામામાં તેનો કોઈ ઉલ્લેખ હોવો જોઈએ. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે બીએનએસએસ, ૨૦૨૩ ની કલમ ૧૪૪ હેઠળ પુરાવો રજૂ કરવાની બાબત પણ ચિત્રમાં આવશે નહીં. અત્યારે તો, ચુકાદા મુજબ સોગંદનામું દાખલ કરવું પડે, જે પોતે એક પુરાવો બનશે અને ત્યારબાદ જ ભરણપોષણ/વચગાળાના ભરણપોષણના મુદ્દા પર વિચારણા કરવામાં આવશે.

૫.૧ સમાપન કરતાં, એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સામાવાળા દ્વારા તારીખ

૧૨.૦૯.૨૦૨૫ ના રોજ જવાબ દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો અને ફક્ત ૧૦ મુજબ તમામ વિગતો ઉપલબ્ધ હતી; પરંતુ સોગંદનામું માત્ર ૨૬.૦૯.૨૦૨૫ ના રોજ જ દાખલ કરવામાં આવ્યું હતું. તારીખ ૧૨.૦૯.૨૦૨૫ થી ૨૬.૦૯.૨૦૨૫ વચ્ચેના સમયગાળા માટે, માહિતીનો લોપ થયો છે અને તેથી, માહિતી છુપાવવામાં આવી છે. દસ્તાવેજો, અર્થાત્ ઇનકમ ટેક્સ રિટર્ન દાખલ કર્યા પછી પણ, સામાવાળા – પતિએ પોતે શું કરી રહ્યા છે તે જણાવ્યું નથી. દસ્તાવેજોના આધારે એવું અનુમાન કરી શકાય કે તેઓ જવેલરીનો વ્યવસાય ધરાવે છે. ટાંકવામાં આવેલા ચુકાદાઓ કોઈ મદદરૂપ થશે નહીં કારણ કે દિલ્લી હાઈકોર્ટ સમક્ષના કેસોમાં ચોક્કસ વલણ લેવામાં આવ્યું હતું જેમાં પત્ની કમાતી હતી, પુરાવો લેવામાં આવ્યો હતો અને ત્યારબાદ જ માનનીય હાઈકોર્ટે કાં તો ભરણપોષણમાં ઘટાડો કર્યો હતો અથવા ઇનકાર કર્યો હતો. હાથ પરના કેસમાં એવું નથી કારણ કે અપીલકર્તા – પત્ની બેરોજગાર છે. અન્યથા પણ, સામાવાળા – પતિનો ક્યારેય એવો કેસ નહોતો કે અપીલકર્તા – પત્ની કમાય છે અને પોતાનું તેમજ બાળકીનું ભરણપોષણ કરવા માટે આત્મનિર્ભર છે. પડકાર હેઠળના હુકમમાં, તેના વિશે એક અક્ષર પણ નથી. વાદગ્રસ્ત હુકમ સ્વીકારી લેવામાં આવ્યો હોવાથી, હવે સામાવાળા માટે ફરી જઈને સદર તારણોને પડકારવું અસ્વીકાર્ય રહેશે.

૬. સંબંધિત પક્ષકારો તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલોની દલીલો સાંભળી. પેપર-

બુકમાં ઉપલબ્ધ દસ્તાવેજોનું અવલોકન અને વિચારણા કરી. આ એક એવા પતિનો ઉત્કૃષ્ટ કેસ છે, જે અદાલતી કાર્યવાહીથી આગળ વધી જવામાં (ઓવરરીચિંગ) માને છે અને 'મારી રીતે અથવા કોઈ રીતે નહીં' (માય વે ઓર ધ હાઇવે) ના સિદ્ધાંતને અનુસરે છે. અમે આ એટલા માટે કહીએ છીએ કારણ કે અસંખ્ય ઉદાહરણો દર્શાવે છે કે સામાવાળા કાયદો, સામાજિક મૂલ્યો અને સંબંધોની પવિત્રતા માટે નહિવત આદર ધરાવે છે.

૭. હકીકતો સંક્ષિપ્તમાં આ પ્રમાણે છે: શીર્ષકવાળી અપીલ તારીખ ૨૬.૦૮.૨૦૨૫ ના હુકમ સામે કરવામાં આવેલ છે જેના દ્વારા, અપીલકર્તા – પત્ની દ્વારા પોતાના માટે રૂ. ૩૦,૦૦૦/- અને પુત્રી માટે રૂ. ૨૦,૦૦૦/- ના ભરણપોષણની માંગણી કરતી દાખલ કરવામાં આવેલી અરજી, આંક ૫૭ નામંજૂર કરવામાં આવી છે. અરજી નામંજૂર કરતી વખતે વિદ્વાન જજ સમક્ષ રહેલા કારણો બે ગણા છે, અર્થાત્, ૧૮૭૨ ના અધિનિયમની કલમ ૧૦૬ ની જોગવાઈઓ મુજબ આવક સાર્વિત કરવાનો બોજો અપીલકર્તા – પત્ની પર છે અને તેણીએ કોઈ પ્રતીતિકારક અને વિશ્વસનીય પુરાવો રજૂ કર્યો નથી; બીજું કારણ વિદ્વાન ચીફ જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ, ઝાબુઆ સમક્ષ બીએનએસએસ, ૨૦૨૩ ની કલમ ૧૪૪(૨) ની જોગવાઈ હેઠળની ક્રિમિનલ મિસ. એપ્લિકેશન નં. ૧૫/૨૦૨૫ પેઝિંગ હોવાનું છે. ફેમિલી કોર્ટનો એવો અભિપ્રાય હતો કે અરજી ધ્યાને લઈ શકાય નહીં અને તેને નામંજૂર કરી હતી; જોકે, અપીલકર્તા – પત્નીને મુકદ્દમાના ખર્ચ પેટે રૂ.

૧૫,૦૦૦/- અને પ્રત્યેક ઉપસ્થિતિ દીઠ મુસાફરી ખર્ચ પેટે રૂ. ૧,૦૦૦/- મંજૂર કર્યા હતા. આ સદર હુકમ છે જેનાથી અપીલકર્તા – પત્ની વ્યથિત છે. આ અદાલતના અભિપ્રાય મુજબ, જે બંને કારણોસર અરજી નામંજૂર કરવામાં આવી છે, તે બંને ક્ષતિપૂર્ણ છે.

૮. છૂટાછેડાની માંગણી કરતી ૧૯૫૫ ના અધિનિયમની કલમ ૧૩ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવેલી અરજીમાં, સામાવાળા – પતિ અપીલકર્તા સાથેના લગ્નનો સ્વીકાર કરે છે જે વર્ષ ૨૦૧૭ માં થયા હતા, તેમજ બાળકના જન્મનો પણ સ્વીકાર કરે છે. એવા આક્ષેપો કરવામાં આવ્યા છે કે લગ્નના થોડા સમય પછી, અપીલકર્તા – પત્નીનું વર્તન બદલાઈ ગયું હતું અને તેણી નજીવી બાબતોમાં તકરાર કરતી હતી. એવો પણ આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો છે કે તેમની વચ્ચેની શૈક્ષણિક લાયકાત પણ એક મુદ્દો હતો. છૂટાછેડાની માંગણી કરતી દાખલ કરવામાં આવેલી અરજીમાં, સામાવાળા – પતિ દ્વારા એક ચોક્કસ વલણ લેવામાં આવ્યું છે કે અપીલકર્તા – પત્નીને પૈસા માંગવાની ટેવ હતી અને સામાવાળા – પતિ, તેણીને સદર પૈસા આપતા હતા. તદુપરાંત, અપીલકર્તા – પત્નીના ભાઈની ફોર-વ્હીલર કારની ઈરછા અને તેણી દ્વારા કરવામાં આવેલા દબાણનો પણ ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે. એવું જણાવવામાં આવ્યું છે કે સામાવાળાએ મહિન્દ્રા એક્સચ્યુવી-૩૦૦ ફોર-વ્હીલરના હેતુ માટે લોન મેળવી હતી, અને ભાઈએ હા ન ભરતાં, સામાવાળા – પતિ તે હા ભરી રહ્યા હતા. અન્ય

બાબતોની સાથે સાથે, આ તમામ આક્ષેપો સાથે, એવી ફરિયાદ ઉઠાવીને છૂટાછેડા માંગતી અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી કે તારીખ ૨૩.૧૧.૨૦૧૭ ના રોજ થયેલા લગ્ન પછી, અપીલકર્તા પત્ની તરીકે રહી નથી અને તારીખ ૦૩.૦૫.૨૦૨૧ ના રોજ તેણીએ ઘર છોડી દીધું હતું.

૯. દાવાની પેન્ડન્સી દરમિયાન, અપીલકર્તા – પત્નીએ તારીખ ૨૯.૦૮.૨૦૨૫ ના રોજ ૧૯૫૫ ના અધિનિયમની કલમ ૨૪ હેઠળ ભરણપોષણની માંગણી કરતી અરજી, આંક ૫૭ દાખલ કરી હતી, જેનો સામાવાળા – પતિ દ્વારા તારીખ ૧૨.૦૯.૨૦૨૫ ના રોજ જવાબ દાખલ કરીને વિરોધ કરવામાં આવ્યો હતો. અરજીઓ, આંક ૫૭ અને ૫૯ તારીખ ૧૯.૦૯.૨૦૨૫ ના રોજ સુનાવણી માટે મુકવામાં આવી હતી; જે તારીખે અદાલતની અનુપલબ્ધતાને કારણે, મામલો હાથ પર લેવામાં આવ્યો ન હતો. મામલો તારીખ ૨૬.૦૯.૨૦૨૫ ના રોજ પુરાવા માટે રાખવામાં આવ્યો હતો અને તે દિવસે, અરજીઓ, આંક ૫૭ અને ૫૯ ના સંબંધમાં લેખિત દલીલો રજૂ કરવામાં આવી હતી, તેમજ રજનીશ વિ. નેહા (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં નિર્દેશિત માર્ગદર્શિકા મુજબ સામાવાળાનું સોગંદનામું પણ રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું. રોજકામ પરથી એવું જણાય છે કે અપીલકર્તા તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ દ્વારા અને તેમના વતી પુરાવા સંબંધે મુદત માટે વિનંતી કરવામાં આવી હતી; જોકે, વિદ્વાન જજે વિનંતી નકારી કાઢી હતી અને અપીલકર્તા – પત્નીનો પુરાવાનો અધિકાર બંધ

કરી દીધો હતો. વિદ્વાન જજના આ વલણની જ અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા ટીકા કરવામાં આવી છે.

૧૦. જ્યારે તારીખ ૨૬.૦૮.૨૦૨૫ ના રોજ, સામાવાળાએ દસ્તાવેજો રજૂ કર્યા, ત્યારે અપીલકર્તા – પત્નીએ લેખિત દલીલો રજૂ કરી હતી અને મુદત માટે કરવામાં આવેલી વિનંતી છતાં, વિદ્વાન જજે અરજી આંક ૫૭ નો નિકાલ કર્યો હતો, જ્યારે તેને બે કારણોસર નામંજૂર કરી હતી. પ્રથમ તો એ કે, અપીલકર્તા – પત્નીએ સામાવાળા – પતિની આવક અંગે કોઈ પુરાવો રજૂ કર્યો નથી અને બીજું એ કે, વિદ્વાન ચીફ જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ, ઝાબુઆ સમક્ષ બીએનએસએસ, ૨૦૨૩ ની કલમ ૧૪૪ હેઠળની ક્રિમિનલ મિસ. એપ્લિકેશન નં. ૧૫/૨૦૨૫ પેઝિંગ છે. આ અદાલતના અભિપ્રાય મુજબ, વિદ્વાન જજે બંને મુદ્દાઓ પર અરજી નામંજૂર કરીને ગંભીર ભૂલ કરી છે.

૧૧. બીએનએસએસ, ૨૦૨૩ ની કલમ ૧૪૪(૨) હેઠળની અરજી પેઝિંગ હોવાના પાસા તરફ વળતાં, એ નોંધવું જરૂરી છે કે આ મુદ્દો હવે રેસ ઈન્ટેગ્રા (અનિર્ણિત) રહ્યો નથી. રજનીશ વિ. નેહા (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં, સુપ્રીમ કોર્ટે હકૂમતના ઓવરલેપિંગ (અતિવ્યાપ્તિ) ને ધ્યાને લેતાં સ્પષ્ટપણે ઠરાવ્યું છે કે પત્ની વિવિધ કાયદાઓ હેઠળ ભરણપોષણ માટે દાવો કરી શકે છે. ચુકાદાના ફકરા ૬૦ અને ૬૧ આ પ્રમાણે વંચાય છે:-

“૬૦. એ સુસ્થાપિત છે કે પત્ની વિવિધ કાયદાઓ હેઠળ

ભરણપોષણનો દાવો કરી શકે છે. ઉદાહરણ તરીકે, ડી.વી. એક્ટ અને સીઆર.પી.સી. ની કલમ ૧૨૫ બંને હેઠળ, અથવા એચ.એમ.એ. હેઠળ ભરણપોષણ મેળવવા માટે કોઈ બાધ નથી. જોકે, અગાઉની કાર્યવાહીમાં મંજૂર કરાયેલી રાહતથી સ્વતંત્ર રીતે, દરેક કાર્યવાહી હેઠળ પતિને ભરણપોષણ ચૂકવવાનો નિર્દેશ આપવો અયોગ્ય અને અન્યાયી ગણાશે. જો પત્નીને અગાઉ શરૂ કરાયેલી કાર્યવાહીમાં ભરણપોષણ આપવામાં આવ્યું હોય, તો તેણી અન્ય કાયદા હેઠળ દાખલ કરવામાં આવી શકે તેવી ભરણપોષણ માટેની અનુગામી કાર્યવાહીમાં તે જાહેર કરવાની કાનૂની જવાબદારી હેઠળ છે. અનુગામી કાર્યવાહીમાં ભરણપોષણની રકમ નક્કી કરતી વખતે, સિવિલ કોર્ટ/ફેમિલી કોર્ટ અગાઉ શરૂ કરાયેલી કોઈપણ કાર્યવાહીમાં મંજૂર કરાયેલા ભરણપોષણને ધ્યાનમાં લેશે, અને દાવેદારને ચૂકવવાપાત્ર ભરણપોષણ નક્કી કરશે.

૬૧. ઓવરલેપિંગ હક્કમતના મુદ્દાને દૂર કરવા અને વિવિધ કાર્યવાહીઓમાં વિરોધાભાસી હુકમો પસાર થવાનું ટાળવા માટે, અમે નિર્દેશ આપીએ છીએ કે અનુગામી ભરણપોષણ કાર્યવાહીમાં, અરજદાર અગાઉની ભરણપોષણ કાર્યવાહી અને તેમાં પસાર કરાયેલા હુકમો જાહેર કરશે, જેથી અદાલત

અગાઉની કાર્યવાહીમાં અગાઉથી મંજૂર કરાયેલા ભરણપોષણને ધ્યાનમાં લઈ શકે, અને સદર રકમનું એડજસ્ટમેન્ટ (સરભર) અથવા સેટ-ઓફ આપી શકે. જો અગાઉની કાર્યવાહીમાં પસાર કરાયેલા હુકમમાં કોઈપણ સુધારો કે ફેરફાર કરવાની જરૂર હોય, તો પક્ષકારે અગાઉની કાર્યવાહીમાં સંબંધિત અદાલતનો સંપર્ક કરવાનો રહેશે.”

એ સુસ્થાપિત સિદ્ધાંત છે કે અનુગામી કાર્યવાહીમાં ભરણપોષણની રકમ નક્કી કરતી વખતે, સિવિલ કોર્ટ/ફેમિલી કોર્ટ અગાઉ શરૂ કરાયેલી કોઈપણ કાર્યવાહીમાં મંજૂર કરાયેલા ભરણપોષણને ધ્યાનમાં લેશે અને દાવેદારને ચૂકવવાપાત્ર ભરણપોષણ નિર્ધારિત કરશે. હાથ પરના કેસમાં, કલમ ૧૪૪ હેઠળની અરજી પેન્ડિંગ હોવાનો હવાલો આપવો, તે વિદ્વાન જજ દ્વારા કરવામાં આવેલી ભૂલ હતી કારણ કે સદર કાર્યવાહીમાં કંઈપણ નિર્ધારિત થયું ન હતું અને અરજી વિચારણા હેઠળ પેન્ડિંગ હતી. આજે પણ, રજૂઆત દરમિયાન, એવું જણાવવામાં આવ્યું છે કે જવાબ દાખલ કરવામાં આવ્યો છે; જોકે, આખરી દલીલો હજુ થઈ નથી. ભરણપોષણની કોઈપણ રકમ નિર્ધારિત થઈ ન હોવા છતાં અને અરજી દાખલ કરવા સામે કોઈ બાધ ન હોવા છતાં, વિદ્વાન જજે બીએનએસએસ, ૨૦૨૩ ની કલમ ૧૪૪ હેઠળની કાર્યવાહી પેન્ડિંગ હોવાનો હવાલો આપીને અરજી નામંજૂર કરવી જોઈતી નહોતી. એમ માની લઈએ કે કલમ ૧૪૪ હેઠળની અરજીનો નિર્ણય લેવાય અને ભરણપોષણ મંજૂર કરવામાં આવે, તો પણ કલમ

૨૪ હેઠળની કાર્યવાહી કલમ ૧૪૪ હેઠળની કાર્યવાહીથી સ્વતંત્ર હોવાથી, વિદ્વાન જજ કલમ ૧૪૪ હેઠળ અગાઉથી મંજૂર કરાયેલા ભરણપોષણનું એડજસ્ટમેન્ટ આપવાનો નિર્દેશ આપી શક્યા હોત. અરજી માત્ર પેન્ડિંગ હોવી એ ૧૯૫૫ ના અધિનિયમની કલમ ૨૪ હેઠળની અરજી નામંજૂર કરવાનું કારણ બની શકી ન હોત.

૧૨. એ નોંધવું જરૂરી છે કે તારીખ ૨૬.૦૯.૨૦૨૫ ના રોજ, સામાવાળા – પતિએ સોગંદનામું દાખલ કર્યું છે અને સોગંદનામાની તમામ કૉલમો કોઈ માહિતી પૂરી પાડ્યા વિના શૂન્ય (નિલ) રાખેલ છે. એ સાચું છે કે સોગંદનામા સાથે, સામાવાળા-પતિએ દસ્તાવેજોની યાદી દાખલ કરી છે, અર્થાત્ બીએનએસએસ, ૨૦૨૩ ની કલમ ૧૪૪(૨) ની જોગવાઈ હેઠળ દાખલ કરાયેલી ક્રિમિનલ મિસ. એપ્લિકેશન નં. ૧૫/૨૦૨૫ ના દસ્તાવેજો; વર્ષ ૨૦૧૨ અને ૨૦૨૨ ની પોલિસીઓની નકલો; આકારણી વર્ષ ૨૦૧૮-૨૦૧૯, ૨૦૨૧-૨૦૨૨ થી ૨૦૨૫-૨૦૨૬ ના ઇનકમ ટેક્સ રિટર્ન અને બે બેંક સ્ટેટમેન્ટ. દેખીતી રીતે, સામાવાળા દ્વારા દાખલ કરાયેલું સોગંદનામું એક પણ વિગત ધરાવતું નથી; બલ્કે જે કૉલમોમાં સામાવાળા – પતિ તમામ વિગતો આપવા બંધાયેલા છે તેમાં એક અક્ષર પણ નથી. ભરણપોષણની કાર્યવાહી અંગે કૉલમ બી માં કોઈ વિગતો આપવામાં આવી નથી. કૉલમ સી માં સામાવાળાએ દત્તક પુત્રની વિગતો આપી છે. કૉલમ ઈ માં પણ તેવી જ વિગતો આપવામાં આવી છે.

કમનસીબે, સામાવાળાએ પોતાની પત્ની એટલે કે અપીલકર્તા અને પુત્રી વિશે કશું જણાવ્યું નથી. કૉલમ એફ માં પણ જ્યાં સામાવાળા સોગંદ પર આવક વિશે માહિતી આપવા બંધાયેલા છે, સામાવાળાએ તેને ખાલી રાખવાની ધૃષ્ટતા કરી છે. જી અને એચ સામેની કૉલમોમાં, સામાવાળાએ બે દુકાનોની વિગતો આપી છે; જોકે, બંને કૉલમોમાં ઘણી વિસંગતતા અને વિરોધાભાસ જણાય છે, કારણ કે એ હકીકતને ધ્યાનમાં લેતાં કે બે દુકાનો વર્ષ ૨૦૨૫ માં ખરીદવામાં આવી હોવાનું જણાવાયું છે, જ્યારે તે જ બે દુકાનો માટે, વર્ષ ૨૦૨૧ માં તેમની માતા પાસેથી લોન મેળવી હોવાનું જણાવાયું છે. બાકીની કૉલમો સંપૂર્ણપણે ખાલી છે. સામાવાળા – પતિ સોગંદનામા સાથે માત્ર દસ્તાવેજો રજૂ કરીને જ સંતુષ્ટ રહ્યા હતા.

૧૩. એ નોંધી શકાય કે સુપ્રીમ કોર્ટે રજનીશ વિ. નેહા (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં વ્યાપક માર્ગદર્શિકા નક્કી કરેલ છે અને માર્ગદર્શિકા નક્કી કરવા પાછળનો વિચાર એકરૂપતાની અનુભવાયેલી આવશ્યકતા હતી. ભરણપોષણની કાર્યવાહીમાં અસ્કયામતો અને જવાબદારીઓની જાહેરાતનું એકસમાન ફોર્મેટ દાખલ કરવું આવશ્યક છે અને તેના અનુસંધાનમાં, સુપ્રીમ કોર્ટે વિવિધ માપદંડો નિર્ધારિત કર્યા છે. પેલિંગ કાર્યવાહીઓની વિગતો દર્શાવતા પરિશિષ્ટો અને બિડાણો મુજબ, બંને પક્ષકારો અસ્કયામતો અને જવાબદારીઓ જાહેર કરે તેવી અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે, બલ્કે તેમના પર જવાબદારી લાદવામાં આવે છે. તે એવું પણ પ્રદાન કરે છે કે એક

પક્ષકારની આવક ઘણીવાર બીજા પક્ષકારની જાણમાં હોતી નથી અને જો જરૂરી હોય તો અદાલત ૧૮૭૨ ના અધિનિયમની કલમ ૧૦૬ લાગુ કરવા માટે સ્વતંત્ર રહેશે. માપદંડો પૈકીના એક મુજબ, ભરણપોષણની અરજીમાં કરાયેલા કથનો અને દાખલ કરાયેલા જવાબો જવાબદાર હોવા જોઈએ. જો કોઈપણ ખોટા નિવેદનો અથવા ગેરમાર્ગે દોરતી રજૂઆતો કરવામાં આવે, તો અદાલત કોડની કલમ ૩૪૦ હેઠળ અને અદાલતના તિરસ્કાર માટે કાર્યવાહી શરૂ કરવા પર વિચાર કરી શકે છે. તેથી, એ સ્પષ્ટ છે કે સામાવાળા – પતિ સાચી અને ચોક્કસ માહિતી આપવા માટે બંધાયેલા હતા; જોકે, કૉલમો ખાલી રાખવા સિવાય; કૉલમ સી, ઇ, જી અને એચ ને બાદ કરતાં, સામાવાળાએ તમામ સંબંધિત માહિતી પૂરી પાડી નથી. જોકે સામાવાળાએ તમામ દસ્તાવેજો રજૂ કર્યા છે, પરંતુ સામાવાળા પાસેથી જે અપેક્ષા હતી તે રજનીશ વિ. નેહા (ઉપર મુજબ) ના કેસના ચુકાદામાં જરૂરીયાત મુજબ સોગંદનામામાં દરેકે દરેક ઝીણામાં ઝીણી વિગત રજૂ કરવાની હતી, પરંતુ સામાવાળાએ તેમ કર્યું નથી. જો સામાવાળાએ સાચા દિલથી તમામ માહિતી પૂરી પાડી હોત, તો તેનાથી ફેમિલી કોર્ટને અપીલકર્તા – પત્ની માટે ભરણપોષણ નક્કી કરવામાં સરળતા રહી હોત, જેને તારીખ ૦૩.૦૫.૨૦૨૧ થી તેણીના સાસરેથી કાઢી મૂકવામાં આવી છે જે બાબતનો ફેમિલી કોર્ટે સ્વીકાર કર્યો છે.

૧૪. સામાવાળાની આર્થિક સ્થિતિને સંક્ષિપ્તમાં સ્પર્શતાં, એ નોંધી શકાય કે

એલઆઈસી પોલિસીઓ, જેમાં વર્ષ ૨૦૧૨ ની એક પોલિસી સૂચવે છે કે સામાવાળાના નામે રૂ. ૫ લાખની પોલિસી લેવામાં આવી છે જેમાં નોમિની માતા છે. બીજી બે પોલિસીઓ વર્ષ ૨૦૨૨ ની છે અને તેમાં વીમા રકમ રૂ. ૧૨.૫ લાખ અને રૂ. ૧૦ લાખની છે. જે વ્યક્તિ કમાઈને પિતાને મદદ કરતી હોય, તે વ્યક્તિએ લાખો રૂપિયાની આટલી મોટી રકમની પોલિસીઓ લીધી હોય તે કલ્પના કરવી મુશ્કેલ છે. અપીલકર્તાના [સામાવાળાના] ઇનકમ ટેક્સ રિટર્ન પણ તેમના દ્વારા મેળવવામાં આવતી યોગ્ય આવક સૂચવે છે. આકારણી વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ માટે, સામાવાળા દ્વારા મેળવવામાં આવેલી આવક રૂ. ૫,૭૯,૬૫૨/- છે. સામાવાળાએ બી.એસ. જવેલર્સ વતી કલમ ૪૪એબી હેઠળ નફાનો દાવો કર્યો છે. તેમજ, સામાવાળાને વ્યવસાયની નાણાકીય વિગતો સામે બચત ખાતાની થાપણો પર યોગ્ય રકમનું વ્યાજ મળેલ છે. આકારણી વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ માટે હાથ પર રોકડ તરીકે રૂ. ૧૦,૪૧,૬૭૫/- ની રકમ દર્શાવવામાં આવી છે. આકારણી વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ માટે સામાવાળાની કુલ આવક રૂ. ૫,૭૯,૬૫૨/- હતી. ઇનકમ ટેક્સ એક્ટના પ્રકરણ ૬-એ હેઠળ કલમ ૮૦સી ની કપાત એલઆઈસી પ્રીમિયમ પર રૂ. ૯૩,૪૪૦/- ની રકમ માટે મેળવવામાં આવી છે, જે સામાવાળાની અંગત આવક ગણાશે. એવું જણાય છે કે માત્ર એવા સ્તેબમાં આવવાના હેતુથી, જેના દ્વારા સામાવાળાને મુક્તિ મળી શકે, તે રકમ કપાત હેઠળ દર્શાવવામાં આવી છે અને તે રીતે

રૂ. ૯૩,૪૪૦/- બાદ કર્યા પછી સામાવાળાની આકારણી વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ માટે વાસ્તવિક આવક રૂ. ૪,૯૦,૮૬૫/- દર્શાવવામાં આવી છે. આ સ્પષ્ટપણે સૂચવે છે કે સામાવાળા પાસે પત્ની અને પુત્રીનું ભરણપોષણ કરવા માટે યોગ્ય આવક છે. આકારણી વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫ માટે પણ આવી જ સ્થિતિ છે, સામાવાળાએ બી.એસ. જવેલર્સની કલમ જજએડી હેઠળ નફો મેળવ્યો છે. વિવિધ શીર્ષકો હેઠળ આવક દર્શાવવામાં આવી છે અને દર્શાવેલ કુલ આવક રૂ. ૭,૦૩,૭૬૦/- ની છે. આ ઉપરાંત, સ્ટોક/ઇન્વેન્ટરીઝ અને હાથ પરની રોકડ સામે દર્શાવેલ રકમ રૂ. ૧૫,૫૬,૪૪૫/- અને રૂ. ૩,૦૩,૯૮૪/- છે. એવું જણાય છે કે સામાવાળાએ સ્ટોક-ઇન-ટ્રેડમાં પણ રોકાણ કર્યું છે અને દર્શાવેલ રકમ રૂ. ૧૫,૫૬,૪૪૫/- છે. આકારણી વર્ષ ૨૦૨૫-૨૬ માટે સામાવાળાની આવક રૂ. ૫,૯૩,૪૮૦/- છે. હાથ પર રોકડના શીર્ષક સામે દર્શાવેલ રકમ રૂ. ૧૨,૯૫,૬૭૦/- છે અને ઇન્વેન્ટરીઝ સામે દર્શાવેલ રકમ રૂ. ૧૭,૬૯,૫૬૫/- છે.

૧૫. ઇનકમ ટેક્સ રિટર્ન ઉપરાંત, ખરીદવામાં આવેલી પોલિસીઓ પણ ખૂબ મોટી રકમની છે. સામાવાળા બે દુકાનો ધરાવે છે તે બાબત પણ વિવાદમાં નથી, જે રેકર્ડ પર રજૂ કરાયેલા દસ્તાવેજો, અર્થાત્ મહેસૂલી રેકર્ડના ૭/૧૨ ના ફોર્મ પરથી સ્પષ્ટ થાય છે. ગામના નમૂના નં. ૭ મુજબ, સામાવાળા પાસે બે દુકાનો છે, એક સર્વે નં. ૨૭૮ માં આવેલી ૮૬.૧૯ ચોરસ મીટર

ક્ષેત્રફળવાળી અને બીજી સર્વે નં. ૨૭૮ પૈકી ૨ માં આવેલી ૬૬.૩૮ ચોરસ મીટર ક્ષેત્રફળવાળી. આ ઉપરાંત, જે માતા-પિતા સાથે સામાવાળા રહી રહ્યા છે, તેઓ પણ જમીનના મોટા ટુકડાઓ ધરાવે છે. સામાવાળાની માતાના નામે સર્વે નં. ૨૭૧ પૈકી ૧ ની જમીન ૪૦૦૦ ચોરસ મીટર ક્ષેત્રફળ ધરાવતી છે. સર્વે નં. ૨૪૦/૧ પૈકી ૧૮ ની ફરીથી માતાના નામે ૧૪ ચોરસ મીટર ક્ષેત્રફળ ધરાવતી જમીનનો બીજો એક નાનો ટુકડો છે. સામાવાળાના પિતા પાસે સર્વે નં. ૨૪૦/૧ પૈકી ૩૮ ની ૧૬,૯૪૮ ચોરસ મીટર ક્ષેત્રફળ ધરાવતી જમીનનો વિશાળ ટુકડો છે. માતા – હીનાબેન બાલમુકેશ પંચાલના નામે ૧૩૯૬.૪૬ ચોરસ મીટર ક્ષેત્રફળ ધરાવતી બિનખેતી (એન.એ.) જમીનનો વધુ એક ટુકડો છે. સામાવાળા – પતિનો એવો કેસ નથી કે તેઓ તેમના માતા-પિતા સાથે રહેતા નથી. પેપર બુક સાથે રેકર્ડ પર મુકાયેલા ફોટોગ્રાફ્સ પણ સામાવાળા – પતિ અને તેમના માતા-પિતા વચ્ચેના સંબંધોની ગાઢતા સૂચવે છે.

૧૬. આ અદાલતના અભિપ્રાય મુજબ, સામાવાળા – પતિએ અત્યંત જટિલ રીતે, પસંદગીપૂર્વક વિગતો આપીને આવક દર્શાવી છે. ભવિષ્યની સંભાવનાઓ પસંદ કરવાના હેતુથી બહાર પાડવામાં આવેલી જાહેરાતમાં, તેમનો પોતાનો જ કેસ છે કે તેઓ જવેલરીના વ્યવસાયમાં રોકાયેલા છે અને રૂ. ૫ લાખ કમાય છે, જે બાબત સંબંધિત વર્ષોના તેમના દ્વારા દાખલ કરાયેલા ઈનકમ ટેક્સ રિટર્ન દ્વારા પુષ્ટિ પામે છે. તેઓ જે દુકાનો ધરાવે છે

તે નિર્વિવાદ છે, તેમજ પરિવારના સભ્યોના નામે સ્થાવર મિલકતો પણ નિર્વિવાદ છે. સામાવાળા – પતિનો એવો કેસ નથી કે તેઓ પરિવારના સભ્યો સાથે રહેતા નથી. તેનાથી વિપરીત, એવો ચોક્કસ કેસ છે કે તેઓ જ્વેલરીના વ્યવસાયમાં તેમના પિતાને મદદ કરી રહ્યા છે. તેથી, એવું જણાય છે કે સામાવાળા – પતિએ ફેમિલી કોર્ટ સમક્ષ અને આ અદાલત સમક્ષ પણ સાચી માહિતી આપવાનું ટાળવાનો પ્રયાસ કર્યો છે. તેથી, રેકર્ડ પર મુકાયેલા દસ્તાવેજોના આધારે, આ અદાલતનો એવો સુવિચારિત અભિપ્રાય છે કે સામાવાળા-પતિએ પત્નીને ભરણપોષણ ચૂકવવાનું ટાળવા માટે કોઈ કસર બાકી રાખી નથી. આપું વર્તન અત્યંત કમનસીબ છે જે તેમની વિશ્વસનીયતા પર ગંભીર શંકા ઉપજાવે છે.

૧૭. આ તબક્કે, પત્નીની આવકના પાસાની પણ તપાસ કરવાની જરૂર છે. અપીલકર્તા – પત્નીનો એવો કેસ છે કે તેણી શિક્ષિત છે અને બી.ડી.એસ. ની પદવી ધરાવે છે; જોકે, લગ્ન પછી, સાસરિયાઓ દ્વારા તેણીને પ્રેક્ટિસ બંધ કરવાનું કહેવામાં આવ્યું હતું. સાસરિયાઓની માંગણીને વશ થઈને, બલ્કે સ્વીકારીને, તેણીએ પ્રેક્ટિસ બંધ કરી દીધી હતી. તેણીએ પ્રેક્ટિસ કરતી હોવાનો સ્પષ્ટ ઇનકાર કર્યો છે અને જે હકીકત ખુદ સામાવાળા – પતિ દ્વારા દાખલ કરાયેલી અરજી દ્વારા સમર્થિત થાય છે જેમાં, કોઝ-ટાઈટલમાં પત્નીની વિગતો સામે, તેણી ઘરકામ કરતી હોવાનું દર્શાવવામાં આવ્યું છે. ત્યારબાદ, વર્ષ ૨૦૨૦ માં પુત્રીનો જન્મ થયો હતો. બાળકીના

જન્મ પછી, તેણીને ઘરમાંથી કાઢી મૂકવામાં આવી હતી અને વર્ષ ૨૦૨૧ થી, તેણી પોતાના મોટા ભાઈ સાથે રહી રહી છે. તારીખ ૨૯.૦૮.૨૦૨૫ ના રોજ તેણીએ દાખલ કરેલા સોગંદનામામાં, શૈક્ષણિક લાયકાતની કૉલમ સામે, તેણીએ દર્શાવ્યું છે કે તેણી બી.ડી.એસ. ની પદવી ધરાવે છે. આઈટમ નં. ૪ સામે, તેણી ક્યાં રહી રહી છે તે અંગે, દર્શાવેલ સરનામું તેણીના ભાઈ સાથેનું તેણીના પિતાનું ઘર છે. સોગંદનામામાં, કૉલમ એફ સામે, તેણીએ સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું છે કે તેણી કોઈ નોકરી કરતી નથી. સોગંદ પર તેણીએ જણાવ્યું છે કે સોગંદનામામાં જણાવ્યા સિવાય તેણી પાસે અન્ય કોઈ આવક કે મિલકત નથી. આ ઉપરાંત, સોગંદનામા મુજબ, અપીલકર્તા – પત્ની દ્વારા એવી ખાતરી આપવામાં આવી હતી કે તેણી બેંક સ્ટેટમેન્ટ રજૂ કરશે, જે વર્ષ ૨૦૨૩ થી ૨૦૨૫ ના સમયગાળા માટે રજૂ કરવામાં આવ્યું છે. દર્શાવેલ રકમ રૂ. ૫,૦૦૦/- છે અને દર્શાવેલ રકમ રૂ. ૫૦,૦૦૦/- થી વધી નથી. તેથી, એમ કહી શકાય નહીં કે અપીલકર્તા – પત્ની કોઈ આવક મેળવી રહી છે અથવા તેણીને તેના પરિવારના સભ્યો પાસેથી મળેલી રકમ પોતાનું અને પોતાની પુત્રીનું ભરણપોષણ કરવા માટે પૂરતી છે.

૧૮. રજનીશ વિ. નેહા (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં સુપ્રીમ કોર્ટે વ્યાપક માર્ગદર્શિકા પૂરી પાડી છે, જેમાં પક્ષકારોને તેમની આવક, નોકરી, ધરાવેલી મિલકતો વગેરે વિશે સંબંધિત વિગતો આપવાની જરૂરિયાત નિર્ધારિત કરવામાં

આવી છે. ફક્ત ૬૦ માં, ઓવરલેપિંગ હકૂમતના નિર્દેશોના પાસાની ચર્ચા કરતી વખતે, સુપ્રીમ કોર્ટે વચગાળાના ભરણપોષણની ચુકવણીના પાસાને પણ સ્પર્શ કર્યો છે. એવું પ્રદાન કરવામાં આવ્યું છે કે ભરણપોષણનો દાવો કરનાર પક્ષકારે સંબંધિત અદાલત સમક્ષ અસ્કયામતો અને જવાબદારીઓની જાહેરાતના સોગંદનામા સાથે મર્યાદિત કથનોવાળી વચગાળાના ભરણપોષણ માટેની સંક્ષિપ્ત અરજી દાખલ કરવી જરૂરી રહેશે. સદર જરૂરિયાતને ફરજિયાત જરૂરિયાત તરીકે અર્થઘટન કરવામાં આવી છે. બંને પક્ષકારો દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલા કથનો અને જાહેરાતના સોગંદનામાના આધારે, એવું નોંધવામાં આવે છે કે અદાલત વચગાળાના તબક્કે ભરણપોષણ પેટે આપવામાં આવનારી આશરે રકમનું ઉદ્દેશ્યપૂર્ણ મૂલ્યાંકન કરવાની સ્થિતિમાં રહેશે. બે પાસાઓ તારવી શકાય છે; પ્રથમ તો, પક્ષકારો પાસે અસ્કયામતો અને જવાબદારીઓની જાહેરાતનું સોગંદનામું દાખલ કરાવવાની ફરજિયાત જરૂરિયાત, અને બીજું, સોગંદનામા અદાલતને આપવાપાત્ર આશરે રકમનું ઉદ્દેશ્યપૂર્ણ મૂલ્યાંકન કરવા માટે સક્ષમ બનાવશે. ફક્ત ૭૨ માં, સુપ્રીમ કોર્ટે નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે:

“૭૨. ભરણપોષણની કાર્યવાહીમાં દાખલ કરવા માટે અસ્કયામતો અને જવાબદારીઓની જાહેરાતના સોગંદનામાના એકસમાન ફોર્મેટની જરૂરિયાતને ધ્યાનમાં રાખીને, આ અદાલત

ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૧૪૨ સાથે વાંચતા અનુચ્છેદ ૧૩૬ હેઠળની અમારી સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને માર્ગદર્શિકા ઘડવી જરૂરી માને છે:

૭૨.૧ (એ) આ ચુકાદાના પરિશિષ્ટ ૧, ૨ અને ૩ માં જોડવામાં આવેલ અસ્કયામતો અને જવાબદારીઓની જાહેરાતનું સોગંદનામું, જે લાગુ પડતું હોય તે મુજબ, સમગ્ર દેશમાં, સંબંધિત ફેમિલી કોર્ટ / ડિસ્ટ્રિક્ટ કોર્ટ / મેજિસ્ટ્રેટ કોર્ટ સમક્ષ પેન્ટિંગ કાર્યવાહીઓ સહિતની તમામ ભરણપોષણની કાર્યવાહીઓમાં પક્ષકારો દ્વારા દાખલ કરવામાં આવશે;

૭૨.૨ (બી) ભરણપોષણનો દાવો કરનાર અરજદારે અસ્કયામતોની જાહેરાતના સોગંદનામા સાથેની સંક્ષિપ્ત અરજી દાખલ કરવાની રહેશે;

૭૨.૩ (સી) સામાવાળાએ વધુમાં વધુ ચાર અઠવાડિયાના સમયગાળામાં જાહેરાતના સોગંદનામા સાથે જવાબ રજૂ કરવાનો રહેશે. અદાલતો સામાવાળાને અસ્કયામતો અને જવાબદારીઓની જાહેરાતનું સોગંદનામું રજૂ કરવા માટે બે કરતાં વધુ તકો આપી શકશે નહીં. જો સામાવાળા સોગંદનામા સાથે જવાબ દાખલ કરવામાં વિલંબ કરે છે, અને આ હેતુ માટે બે કરતાં વધુ મુદત માંગે છે, તો જો કાર્યવાહીમાં વિલંબ કરવામાં

વર્તન જાણીજોઈને અને અડિયલ જણાય, તો અદાલત સામાવાળાનો બચાવ રદ (સ્ટ્રાઈક ઓફ) કરવાની સત્તાનો ઉપયોગ કરવા વિચારણા કરી શકે છે. નિર્ધારિત સમયમાં સોગંદનામું દાખલ કરવામાં નિષ્ફળતા પર, ફેમિલી કોર્ટ અરજદાર દ્વારા દાખલ કરાયેલા સોગંદનામા અને રેકર્ડ પરના કથનોના આધારે ભરણપોષણની અરજીનો નિર્ણય કરવા આગળ વધી શકે છે;

૭૨.૪ (ડી) ઉપરોક્ત ફોર્મેટમાં સંબંધિત અદાલત દ્વારા ફેરફાર કરી શકાય છે, જો કેસની તાકીદ માટે તે જરૂરી હોય. આ સંબંધમાં જરૂરી નિર્દેશો આપવાનું સંબંધિત અદાલતના ન્યાયિક વિવેકબુદ્ધિ પર નિર્ભર રહેશે.

૭૨.૫ (ઈ) જો જાહેરાતના સોગંદનામામાં સમાવિષ્ટ માહિતી ઉપરાંત, કોઈપણ વધુ માહિતીની જરૂર હોય, તો સંબંધિત અદાલત તેના સંબંધમાં યોગ્ય હુકમો પસાર કરી શકે છે.

૭૨.૬ (એફ) જો જાહેરાતના સોગંદનામામાં કરવામાં આવેલી જાહેરાત સંબંધે કોઈ વિવાદ હોય, તો વ્યથિત પક્ષકાર પ્રશ્નાવલી (ઈન્ટરોગેટરીઝ) આપવા માટે અદાલતની પરવાનગી માંગી શકે છે, અને સી.પી.સી. ના ઓર્ડર ૧૧ હેઠળ સામેના પક્ષકાર પાસેથી સંબંધિત દસ્તાવેજો રજૂ કરવાની માંગણી કરી શકે છે.

સોગંદનામું દાખલ કરવા પર, જો અદાલત તેમ કરવું જરૂરી સમજે તો, સી.પી.સી. ના ઓર્ડર ૧૦ અથવા એવિડન્સ એક્ટ, ૧૮૭૨ ની કલમ ૧૬૫ ની જોગવાઈઓ લાગુ કરી શકે છે. એક પક્ષકારની આવક ઘણીવાર બીજા જીવનસાથીની જાણમાં હોતી નથી. જો જરૂરી હોય તો અદાલત એવિડન્સ એક્ટ, ૧૮૭૨ ની કલમ ૧૦૬ લાગુ કરી શકે છે, કારણ કે જીવનસાથીની આવક, અસ્કયામતો અને જવાબદારીઓ સંબંધિત પક્ષકારની અંગત જાણમાં હોય છે.

૭૨.૭ (જી) જો કાર્યવાહી દરમિયાન, કોઈપણ પક્ષકારની નાણાકીય સ્થિતિમાં ફેરફાર થાય છે, અથવા કોઈપણ સંબંધિત સંજોગોમાં ફેરફાર થાય છે, અથવા જો કોઈ નવી માહિતી પ્રકાશમાં આવે છે, તો પક્ષકાર સુધારેલું / પૂરક સોગંદનામું રજૂ કરી શકે છે, જેને આખરી નિર્ણય વખતે અદાલત દ્વારા ધ્યાને લેવામાં આવશે.

૭૨.૮ (એચ) ભરણપોષણ માટેની અરજીઓમાં કરવામાં આવેલા કથનો અને દાખલ કરવામાં આવેલા જવાબો જવાબદાર કથનો હોવા જોઈએ; જો ખોટા નિવેદનો અને ગેરમાર્ગે દોરતી રજૂઆતો કરવામાં આવે, તો અદાલત સીઆર.પી.સી. ની કલમ ૩૪૦ હેઠળ અને અદાલતના તિરસ્કાર માટે કાર્યવાહી શરૂ

કરવા વિચારણા કરી શકે છે.

૭૨.૯ (આઈ) જો પક્ષકારો આર્થિક રીતે નબળા વર્ગ (“ઈ.ડબલ્યુ.એસ.”) ના હોય, અથવા ગરીબી રેખા નીચે (“બી.પી.એલ.”) જીવતા હોય, અથવા છૂટક મજૂરો હોય, તો સોગંદનામું દાખલ કરવાની જરૂરિયાતમાંથી મુક્તિ આપવામાં આવશે.

૭૨.૧૦ (જે) ફેમિલી કોર્ટ / ડિસ્ટ્રિક્ટ કોર્ટ / મેજિસ્ટ્રેટ કોર્ટ અદાલત સમક્ષ જાહેરાતના સોગંદનામા દાખલ થયા પછી, વધુમાં વધુ ચારથી છ મહિનાના સમયગાળામાં સકારણ હુકમ દ્વારા વચગાળાના ભરણપોષણ માટેની આંતરિમ અરજી (આઈ.એ.) નો નિર્ણય કરવાનો પ્રયાસ કરવો જોઈએ.

૭૨.૧૧ (કે) પ્રત્યેક ફેમિલી કોર્ટમાં એક વ્યાવસાયિક મેરેજ કાઉન્સેલર ઉપલબ્ધ કરાવવા જોઈએ.”

૨૨. ફકરા ૭૨.૨ માં, ભરણપોષણનો દાવો કરનાર પક્ષકારે સોગંદનામા સાથે સંક્ષિપ્ત અરજી દાખલ કરવાની જરૂર છે, જે હાથ પરના કેસમાં, અપીલકર્તા – પત્ની દ્વારા કરવામાં આવી છે. ફકરા ૭૨.૩ માં, સામાવાળા પર વધુમાં વધુ ચાર અઠવાડિયાના સમયગાળામાં જાહેરાતના સોગંદનામા સાથે જવાબ દાખલ કરવાની જવાબદારી લાદવામાં આવી છે. જો કેસની તાકીદ

મુજબ જરૂર હોય તો અદાલતને અમુક છૂટછાટ આપવામાં આવી છે અને જો અદાલતને કોઈપણ વધારાની માહિતીની જરૂર હોય, તો અદાલત તે સંબંધમાં યોગ્ય હુકમો પસાર કરી શકે છે. તેથી, ફકરા ૭૨.૩ માં સમાવિષ્ટ નિર્દેશ મુજબ, નિર્ધારિત સમયગાળામાં જાહેરાતનું સોગંદનામું દાખલ કરવાની જવાબદારી સામાવાળા પર લાદવામાં આવી છે. જાહેરાતનું સોગંદનામું દાખલ કરવાનો અર્થ એ છે કે તેમની પાસે ઉપલબ્ધ તમામ વિગતો આપવી અને કોઈપણ વિગતો છુપાવવી નહીં અને માત્ર તેના સંબંધમાં દસ્તાવેજો આપી દેવા તે પૂરતું નથી.

૨૩. સુપ્રીમ કોર્ટે, ફકરા ૭૨.૮ માં, જો પક્ષકારો સંપૂર્ણ અને સચોટ માહિતી જાહેર ન કરે તેવી પરિસ્થિતિની કાળજી લેતાં, એવું અવલોકન કર્યું છે કે ભરણપોષણની અરજીમાં કરાયેલા કથનો અને જવાબો જવાબદાર કથનો હોવા જોઈએ અને જો ખોટા નિવેદનો અને ગેરમાર્ગે દોરતી રજૂઆતો કરવામાં આવે, તો અદાલત કોડની કલમ ૩૪૦ હેઠળ અને અદાલતના તિરસ્કાર માટે કાર્યવાહી શરૂ કરવા વિચારણા કરી શકે છે. તેથી, એક વાત સ્પષ્ટ છે કે વચગાળાના ભરણપોષણ માટે, ૧૯૫૫ ના અધિનિયમની કલમ ૨૪ હેઠળની કાર્યવાહીના પક્ષકારો સાચી, સચોટ અને વાસ્તવિક માહિતી પૂરી પાડે તેવી અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે અને તેમને અદાલતથી કોઈપણ માહિતી છુપાવવાની મંજૂરી આપવામાં આવશે નહીં, કારણ કે માહિતી છુપાવવાથી અદાલત ભરણપોષણની યોગ્ય રકમ નક્કી કરવાથી

વિમુખ થઈ શકે છે જેવું કે હાથ પરના કેસમાં બન્યું છે. પુનરાવર્તનના ભોગે પણ, એ નોંધવું જરૂરી છે કે સામાવાળા – પતિ સોગંદનામું દાખલ કરવા માટે બંધાયેલા હતા; જોકે, જગ્યાઓ ખાલી છોડવા સિવાય, સામાવાળાએ સાચી, સંપૂર્ણ અને સચોટ માહિતી પૂરી પાડી નથી, તેના બદલે માત્ર દસ્તાવેજો રજૂ કર્યા છે.

૨૪. સામાવાળા – પતિ સુપ્રીમ કોર્ટના ચુકાદા મુજબ સોગંદનામું દાખલ કરવામાં નિષ્ફળ ગયા છે તેવું ઠરાવ્યા પછી, આ અદાલત અપીલકર્તા – પત્ની અને પુત્રીને આપવાપાત્ર ભરણપોષણના પાસા પર વિચારણા કરવા માંગે છે. કમનસીબે, સામાવાળા – પતિએ આ તમામ વર્ષો દરમિયાન, બલ્કે તેના જન્મથી જ પોતાની પુત્રીને શાબ્દિક રીતે તરછોડી દીધી છે. આ અદાલતે એવો નિષ્કર્ષ કાઢ્યો હોવાથી કે અપીલકર્તા – પત્ની પાસે પોતાનું અને પુત્રીનું ભરણપોષણ કરવા માટે કોઈ સ્વતંત્ર આવક નથી, ઉપલબ્ધ રેકર્ડ પરથી સ્પષ્ટ થતી આવક અંગેની વિગતો અને માહિતીને ધ્યાનમાં લેતાં, આ અદાલત યોગ્ય માને છે કે અપીલકર્તા – પત્ની દ્વારા જે ભરણપોષણની રકમ માંગવામાં આવી છે તે મંજૂર કરવા યોગ્ય છે, અર્થાત્ અપીલકર્તા – પત્નીને દર મહિને રૂ. ૩૦,૦૦૦/- અને પુત્રી માટે દર મહિને રૂ. ૨૦,૦૦૦/-. એ વિવાદમાં નથી કે પુત્રી ૪ વર્ષની વયની છે અને તેણીને શાળામાં દાખલ કરવામાં આવી છે અને તેથી, તેણીના શિક્ષણ અને અન્ય જરૂરિયાતો માટે પણ ખર્ચ થશે. આ તમામ

બાબતોને ધ્યાને લેતાં, ભરણપોષણની માંગણી વાજબી છે.

૨૫. સામાવાળા – પતિના કથિત બીજા લગ્નના મુદ્દા તરફ વળતાં, સામાવાળાએ બીજા લગ્ન કર્યા હોવાનો સ્પષ્ટ ઇનકાર કર્યો છે. એવું વલણ લેવામાં આવ્યું છે કે ફોટોગ્રાફ્સમાં દેખાતી મહિલા સામાવાળાની બીજી પત્ની નથી પરંતુ માત્ર એક સંબંધી છે. જોકે, પેપર બુકમાં રજૂ કરાયેલા દસ્તાવેજો અને સોશિયલ મીડિયા પરથી લેવાયેલા પુરાવાઓ કંઈક અલગ જ વાર્તા કહે છે.

૨૬. જોકે એવો દાવો કરવામાં આવે છે કે સામાવાળાએ બીજા લગ્ન કર્યા નથી, પરંતુ સામાવાળાએ પોતાના સોશિયલ મીડિયા એકાઉન્ટ પર જે તસવીરો મુકી છે તેમાં તેઓ એક મહિલા અને બાળક સાથે જોવા મળે છે. પરિવારના સભ્યોએ તે તસવીરો પર અભિનંદન અને શુભેચ્છાઓ પાઠવી છે અને તેમને પતિ-પત્ની તરીકે સંબોધ્યા છે. તે દસ્તાવેજોને પ્રદર્શિત કરવામાં આવ્યા છે, અર્થાત્ આંક ૩૮, ૩૯ અને ૪૦. આ દસ્તાવેજો સ્પષ્ટપણે દર્શાવે છે કે સામાવાળા પ્રથમ લગ્ન ચાલુ હોવા છતાં અને છૂટાછેડા થયા ન હોવા છતાં અન્ય સ્ત્રી સાથે સંસાર માંડીને આગળ વધી ગયા છે.

૨૭. આ તબક્કે, સોગંદનામામાં દર્શાવેલી વિગતો પણ નોંધવા જેવી છે, જેમાં કૉલમ સી માં, આશ્રિત માટે, સામાવાળા-પતિએ ૬ વર્ષની વયના પુત્રની વિગત દત્તક પુત્ર તરીકે આપી છે; કૉલમ ઇ માં, પોતાની પુત્રી ઉપરાંત,

દત્તક પુત્રની વિગતનો વધુ ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે. સદર કૉલમમાં, ૬ વર્ષની વયના દત્તક પુત્રના ભરણપોષણ માટે સામાવાળા – પતિની જવાબદારી રૂ. ૩,૦૦૦/- દર્શાવવામાં આવી છે. આશ્ચર્યજનક રીતે, સામાવાળા – પતિ પુત્રીને કંઈ ચૂકવતા નથી. સ્પષ્ટપણે, સામાવાળા – પતિએ પુત્રને દત્તક લીધો છે. મુદ્દો એ છે કે જ્યારે પત્ની હજુ જીવિત છે અને છૂટાછેડા હજુ સુધી મંજૂર થયા નથી, ત્યારે સામાવાળા – પતિ પુત્રને દત્તક લેવાની પ્રક્રિયા કેવી રીતે હાથ ધરી શક્યા હોત. ગમે તે હોય. રેકર્ડ પર મુકાયેલા દસ્તાવેજો અને વિશેષ કરીને સોશિયલ મીડિયાના અંશોથી, આ અદાલતનો પ્રથમદર્શી અભિપ્રાય છે કે સામાવાળાએ પ્રથમ લગ્ન ચાલુ હોવા છતાં બીજા લગ્ન કર્યા છે. પેપર-બુકના પાના ૧૯ થી ૨૨ ના ફોટોગ્રાફ્સ (એનેક્સર-કે) સ્વયંસ્પષ્ટ છે. જ્યારે છૂટાછેડાની અરજી પેઢિંગ હોય અને છૂટાછેડા હજુ સુધી મંજૂર થયા ન હોય, ત્યારે સામાવાળા – પતિ નવી સાથીદાર સાથે પોતાની સફર કેવી રીતે શરૂ કરી શક્યા હોત તે માનવું મુશ્કેલ છે. આ અદાલત બીજા લગ્નની કાયદેસરતા કે અન્ય બાબતો પર કંઈ અવલોકન કરી રહી નથી, પરંતુ હકીકત એ રહે છે કે તેઓ જીવનમાં આગળ વધી ગયા છે.

૨૮. ઉપરોક્ત ચર્ચાને ધ્યાને લેતાં, અપીલ નીચે મુજબના નિર્દેશો સાથે અને આ હુકમની નકલ મળ્યાની તારીખથી છ અઠવાડિયાના સમયગાળામાં સામાવાળા – પતિ દ્વારા અપીલકર્તા – પત્નીને રૂ. ૫૦,૦૦૦/- નો ખર્ચ

ચૂકવવા સાથે આંશિક રીતે મંજૂર કરવા યોગ્ય છે:-

- (૧) સામાવાળા – પતિને અરજી, આંક ૫૭ ની તારીખથી દર મહિને રૂ. ૫૦,૦૦૦/- ની રકમ (અપીલકર્તા – પત્ની પેટે રૂ. ૩૦,૦૦૦/- અને પુત્રી પેટે રૂ. ૨૦,૦૦૦/-) ચૂકવવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવે છે;
- (૨) ફેમિલી કોર્ટ દ્વારા મંજૂર કરવામાં આવેલો મુકદ્દમાનો ખર્ચ, આ અદાલતના અભિપ્રાય મુજબ ઓછી બાજુએ છે, અને તે આ ચુકાદાની નકલ મળ્યાની તારીખથી છ અઠવાડિયાના સમયગાળામાં સામાવાળા – પતિ દ્વારા અપીલકર્તા – પત્નીને રૂ. ૧૫,૦૦૦/- થી વધારીને રૂ. ૫૦,૦૦૦/- ચૂકવવાનો રહેશે.
- (૩) મુસાફરી ખર્ચ પેટેના રૂ. ૧,૦૦૦/- વધારીને ફેમિલી કોર્ટ સમક્ષ પ્રત્યેક ઉપસ્થિતિ દીઠ રૂ. ૫,૦૦૦/- કરવામાં આવે છે અને તે સામાવાળા – પતિ દ્વારા અપીલકર્તા – પત્નીને ચૂકવવાના રહેશે.

૨૯. સમાપન કરતી વખતે, અમે શીર્ષકવાળી અપીલની પેન્ડન્સી દરમિયાન થયેલા બનાવને રેકર્ડ પર મૂકવા માંગીએ છીએ. આ અદાલતે મામલાનો સૌહાર્દપૂર્ણ અંત લાવવા માટે તેનો ઉકેલ લાવવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો અને તેથી પક્ષકારો, અર્થાત્ અપીલકર્તા-પત્ની, પુત્રી અને સામાવાળા-પતિ સાથે વાતચીત કરી હતી. સામાવાળા – પતિએ એવું વલણ ચાલુ રાખ્યું હતું કે તેઓ જવેલરીની દુકાનમાં તેમના પિતા દ્વારા નોકરી પર રાખવામાં

આવ્યા છે અને નજીવી રકમ કમાય છે. આ વલણે અદાલતને સામાવાળાને એવી ચેતવણી આપવાની ફરજ પાડી હતી કે ખોટું નિવેદન આપવું એ વિવાદના સ્વસ્થ નિરાકરણના હિતમાં રહેશે નહીં; જોકે, સામાવાળાએ અડિયલ વલણ દાખવીને એવું વલણ ચાલુ રાખ્યું હતું કે તેઓ કોઈ આવક મેળવતા નથી. જ્યારે આવકના પાસા અંગે તેમનો સામનો કરવામાં આવ્યો, ત્યારે એવો લૂલો જવાબ આપવામાં આવ્યો કે બધું તેમના પિતા અને તેમના પરિવારના સભ્યોનું છે અને તેમનું પોતાનું નથી. સામાવાળા – પતિ દ્વારા લેવામાં આવેલું વલણ અને રજૂ કરાયેલી થિયરી અસત્ય પર આધારિત છે. આ અદાલતે એવી છાપ મેળવી છે કે “સામાવાળા – પતિ, એક ધનવાન પિતાના ગરીબ પુત્ર છે”. સામાવાળા – પતિએ એક જવાબદાર પતિ અને એક આદર્શ પિતાને ન શોભે તેવો અભિગમ, બલ્કે વલણ દર્શાવ્યું છે, જેમણે તમામ સાધન-સામગ્રી ઉપલબ્ધ હોવા છતાં અપીલકર્તા – પત્ની અને પોતાની પુત્રીને ભરણપોષણ ચૂકવવાનું સતત ટાળ્યું છે. વધુમાં, ઉપર દર્શાવેલા ફકરાઓ પરથી એ સ્પષ્ટ છે કે સામાવાળા સાચી, સચોટ, વાસ્તવિક અને સંપૂર્ણ માહિતી પૂરી પાડવા માટે બંધાયેલા હતા અને ફકરા ૭૨.૮ માં સમાવિષ્ટ નિર્દેશ મુજબ માહિતી પૂરી પાડવામાં નિષ્ફળ રહેવાથી, પક્ષકાર કોડની કલમ ૩૪૦ હેઠળ અને અદાલતના તિરસ્કાર માટે કાર્યવાહીને પાત્ર બનશે. તેથી, આ અદાલતનો એવો પ્રથમદર્શી અભિપ્રાય છે કે, અરજીમાં વાજબી

વલણ ન અપનાવીને અને ફક્ત ૭૨.૮ મુજબ સોગંદનામું દાખલ ન કરીને, સામાવાળા – પતિએ સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્દેશ પ્રત્યે નહિવત આદર દર્શાવ્યો છે અને તિરસ્કાર કર્યો છે. તેથી, આ અદાલત રજિસ્ટ્રીને આ મામલો તિરસ્કારની બાબતો હાથ પર લેતી માનનીય ખંડપીઠ સમક્ષ મુકવાનો નિર્દેશ આપવાનું યોગ્ય માને છે.

૩૦. જોડાયેલી અરજી, જો કોઈ હોય તો, તેનો પણ તે મુજબ નિકાલ કરવામાં આવે છે.

૩૧. રેકર્ડ અને કાર્યવાહી (આર એન્ડ પી), જો કોઈ મળેલ હોય તો, સંબંધિત અદાલતને તાત્કાલિક પરત મોકલવી.

(સંગીતા કે. વિષેન, ન્યાયમૂર્તિ)

(નિશા એમ. ઠાકોર, ન્યાયમૂર્તિ)

This judgment has been translated using an AI-assisted translation tool.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her

language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====